

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Indholdsfortegnelse

Forord	3
1 Placering	4
1.1 Indkomne hørings svar	4
1.2 Resumé af emnet.....	5
1.3 Vurdering	5
1.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	11
2 Støj	12
2.1 Indkomne hørings svar	12
2.2 Resumé af emne.....	13
2.3 Vurdering	13
2.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	15
3 Sundhed.....	15
3.1 Indkomne hørings svar	15
3.2 Resumé af emne.....	16
3.3 Vurdering	16
3.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	17
4 Natur	17
4.1 Indkomne hørings svar	17
4.2 Resumé af emne.....	18
4.3 Vurdering	18
4.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	19
5 Landskab og visuel påvirkning	20
5.1 Indkomne hørings svar	20
5.2 Resumé af emne.....	20
5.3 Vurdering	22
5.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	24
6 Kulturarv	24
6.1 Indkomne hørings svar – klar til vurderinger.....	24

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

6.2	Resumé af emne.....	25
6.3	Vurdering	25
6.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	25
7	Miljøforhold.....	25
7.1	Indkomne hørings svar	26
7.2	Resumé af emne.....	26
7.3	Vurdering	26
7.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	27
8	Lys og skygger	27
8.1	Indkomne hørings svar	27
8.2	Resumé af emne.....	27
8.3	Vurdering	28
8.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	28
9	Socioøkonomiske forhold	28
9.1	Indkomne hørings svar	28
9.2	Resumé af emne.....	29
9.3	Vurdering	29
9.3	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	30
10	Planlægning	30
10.1	Indkomne hørings svar	30
10.2	Resumé af emne.....	31
10.3	Vurdering	31
10.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	40
11	Ejendomsret	40
11.1	Indkomne hørings svar	40
11.2	Resumé af emne.....	41
11.3	Vurdering	41
11.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	42
12	Positive tilkendegivelser	42
12.1	Indkomne hørings svar	42
12.2	Resumé af emne.....	43

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

12.3	Vurdering	43
12.4	Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.	43

Forord

Nærværende bilag 2 omfatter Svendborg Kommunes kommentarer til de indkomne hørings svar i forbindelse med den offentlige høring af forslag til Lokalplan nr. 658, forslag til tillæg nr. 27 til Kommuneplan 2017-2029 for Svendborg Kommune, den tilhørende miljøvurdering samt miljøkonsekvensvurdering og udkast til §-25 tilladelse til opstilling af vindmøller i rammeområde 10.00.T3.044 Øst for Broholm (VVM-tilladelse).

I nærværende dokument er hørings svarene opdelt på en række overordnede temaer. Til hvert tema fremgår en nummeroversigt over hvilke hørings svar der berører det pågældende tema.

For hvert tema er udarbejdet et kort resume af de overordnede hovedtræk i de indkomne hørings svar. Dette er valgt for at øge læsevenligheden af dokumentet.

Dernæst fremgår en kortfattet tekst med forvaltningens vurdering.

Sidst under de enkelte temaer beskrives de tiltag, der er eller eventuelt skal foretages på baggrund af de indkomne hørings svar.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

1 Placering

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende placeringen af vindmøller øst for Broholm, herunder baggrund for placeringen, afstandskrav, nærhed til boliger og veje, trafikikkerhed, manglende vind i området, holdninger om nok vindmøller i området, ønsker om solceller eller havvindmøller i stedet, samt generel modstand mod vindmøllerne.

1.1 Indkomne hørings svar

Følgende 174 hørings svar omhandler placering af vindmøller ved Broholm:

VINDBRO001, VINDBRO002, VINDBRO003, VINDBRO004, VINDBRO005, VINDBRO006, VINDBRO007, VINDBRO008, VINDBRO010, VINDBRO012, VINDBRO014, VINDBRO015, VINDBRO017, VINDBRO019, VINDBRO020, VINDBRO022, VINDBRO023, VINDBRO025, VINDBRO026, VINDBRO027, VINDBRO029, VINDBRO030, VINDBRO031, VINDBRO032, VINDBRO034, VINDBRO035, VINDBRO036, VINDBRO037, VINDBRO038, VINDBRO041, VINDBRO042, VINDBRO044, VINDBRO045, VINDBRO047, VINDBRO048, VINDBRO049, VINDBRO051, VINDBRO053, VINDBRO056, VINDBRO057, VINDBRO058, VINDBRO061, VINDBRO062, VINDBRO064, VINDBRO065, VINDBRO066, VINDBRO067, VINDBRO068, VINDBRO069, VINDBRO070, VINDBRO071, VINDBRO072, VINDBRO073, VINDBRO074, VINDBRO075, VINDBRO086, VINDBRO087, VINDBRO088, VINDBRO090, VINDBRO091, VINDBRO092, VINDBRO096, VINDBRO097, VINDBRO098, VINDBRO099, VINDBRO102, VINDBRO103, VINDBRO104, VINDBRO106, VINDBRO107, VINDBRO111, VINDBRO112, VINDBRO115, VINDBRO116, VINDBRO117, VINDBRO118, VINDBRO120, VINDBRO121, VINDBRO123, VINDBRO125, VINDBRO127, VINDBRO128, VINDBRO134, VINDBRO135, VINDBRO136, VINDBRO140, VINDBRO141, VINDBRO142, VINDBRO143, VINDBRO146, VINDBRO147, VINDBRO148, VINDBRO149, VINDBRO152, VINDBRO153, VINDBRO154, VINDBRO156, VINDBRO157, VINDBRO158, VINDBRO159, VINDBRO162, VINDBRO163, VINDBRO164, VINDBRO167, VINDBRO171, VINDBRO173, VINDBRO174, VINDBRO175, VINDBRO180, VINDBRO184, VINDBRO185, VINDBRO188, VINDBRO190, VINDBRO191, VINDBRO193, VINDBRO197, VINDBRO199, VINDBRO201, VINDBRO202, VINDBRO203, VINDBRO206, VINDBRO209, VINDBRO210, VINDBRO217, VINDBRO220, VINDBRO222, VINDBRO223, VINDBRO224, VINDBRO226, VINDBRO230, VINDBRO231, VINDBRO234, VINDBRO236, VINDBRO237, VINDBRO244, VINDBRO246, VINDBRO248, VINDBRO250, VINDBRO251, VINDBRO252, VINDBRO254, VINDBRO255, VINDBRO256, VINDBRO257, VINDBRO264, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO268, VINDBRO271, VINDBRO273, VINDBRO274, VINDBRO276, VINDBRO277, VINDBRO280, VINDBRO281, VINDBRO283, VINDBRO284, VINDBRO286, VINDBRO287, VINDBRO295, VINDBRO296, VINDBRO297, VINDBRO298, VINDBRO303, VINDBRO305, VINDBRO306, VINDBRO311, VINDBRO313, VINDBRO314, VINDBRO315, VINDBRO321, VINDBRO325, VINDBRO327 og VINDBRO339.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

1.2 Resumé af emnet

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende placering af vindmøller.

- a) Behovet for opsætning af vindmøller i Danmark generelt ønskes belyst. (overproduktion af vindenergi allerede?) Ønsker om skærpede afstandskrav til boliger, referencer til andre lande med andre krav, samt referencer til møllernes størrelse, som værende uden sammenligning andre steder i Danmark, samt spørgsmål om den geografiske placering af møllerne er afgørende, hvis initiativet kan lokaliseres til kommunen.
- b) Ønske om, at der ikke opsættes vindmøller ved Broholm, forslag til alternative placeringer udenfor kommunen, på havet, på en af de planlagte energiøer, langs motorveje, steder med bedre vindforhold, samt generelle forslag til alternativer til vindmøllerne som mindre vindmøller, solcelleanlæg, vandstrømsenergi, bølgeenergi ol.
- c) Baggrunden til den geografiske placering ønskes oplyst, samt forholdet til andre vindmøller inden for 28 x den planlagte møllers højde ønskes belyst.
- d) Bekymringer for trafiksikkerhed på landevejen nævnes, afstanden til landevejen og forholdet til kommuneplanens retningslinje om placering i sigtelinjen for overordnede veje, samt påvirkninger af trafiksikkerheden på landevejen som følge af skyggekast og rødt markeringslys.
- e) Fejl i angivelse af placering af beboelse på ejendommen Boelsmosevej 37 og følgerne heraf samt angivelse af afstande anført i miljøkonsekvensrapporten og følgerne heraf, herunder beregninger og vurderinger ift. afstand til naboer, skyggekast, afstand til veje og nærtliggende skov.

1.3 Vurdering

Ad. a) Vindens energi er en ressource, der ikke kan opbruges. På langt sigt skal Danmarks energiforsyning gøres fri af fossile brændsler, og det forventes, at vindmøller (både hav- og landvindmøller) også i fremtiden vil udgøre en væsentlig del af el-forsyningen.

Et enig Folketing indgik i juni 2018 en energipolitisk aftale. Energiaftalen muliggør, at Danmark kan dække 55 % af sit energibehov ved vedvarede energi i 2030. Aftalen indebærer at kul i 2030 skal være udfaset af vores elproduktion, og der derfor skal skrues

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

op for de grønne energikilder, som solceller, landvindmøller, kystnære vindmøller og bølge- og vandkraft.

Det fremgår ligeledes af energiaftalens strategi for landvindmøller, at det samlede antal af landvindmøller skal reduceres til 1.850 i 2030, på baggrund af en af Energistyrelsen udarbejdet plan. Det er Energistyrelsen der har ansvaret for udarbejdelsen af redegørelser og opfølgende status på udviklingen. I energiaftalen erkendes nødvendigheden af at kommunerne fortsat har mulighed for at give tilladelse til at opføre tidssvarende vindmøller i henhold til gældende praksis. Målet er således færre og større landvindmøller på landsplan.

Den statslige udmelding er således, at der fortsat er behov for opstilling af nye landvindmøller i Danmark. Det er kommunerne der er ansvarlige for planlægning for vindmøller og som i deres kommuneplan skal udpege områder, hvor det er muligt at placere vindmøller. Kommunen har ikke bemyndigelse til at planlægge for områder uden for kommunens geografiske afgrænsning.

Som opfølgning på energiaftalen er bekendtgørelsen om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller ændret. Ændringen ophæver den højdebegrænsning som der tidligere har været for almindelige produktionsmøller på 150 meter. Kommunerne er som hidtil ansvarlige for planlægning for vindmøller, og kan nu planlægge for møller over 150 meter. Kommunerne skal i deres planlægning fortsat tage hensyn til bl.a. naboer, samt værdifulde natur og landskaber.

Svendborg kommune ønsker at bidrage til en omstilling af energiforbruget fra fossile brændsler til vedvarende energiformer. Det er Byrådets mål, at 100 % af energiforbruget i 2050 skal være dækket af vedvarende energikilder. Det svarer til det statslige mål, som fastslår, at Danmark i 2050 skal være et lavemissionssamfund, som er uafhængigt af fossile brændsler. Det betyder, at Danmark i 2050 skal kunne producere vedvarende energi nok til at kunne dække det samlede danske energiforbrug. Derfor skal energiforsyningen omstilles, så den er baseret på vedvarende energikilder. Betegnelsen vedvarende energi dækker over forskellige kilder, hvor vind, biomasse og biogas er de primære kilder i Danmark. Jordvarme og sol er vedvarende energikilder, som på sigt vil udgøre en stigende andel af den danske energiforsyning. For at kunne opfylde Byrådets mål, er det nødvendigt, at der etableres vedvarende energikilder i kommunen, herunder landvindmøller.

Vindmølleprojektet er underlagt de krav og regler omkring opstilling af vindmøller, som følger af den danske lovgivning. Svendborg Kommune kan ikke ændre de lovgivningsmæssige rammer, der er til opstilling af vindmøller. Der er ikke lovgivningsmæssigt grundlag for at fastlægge yderligere afstandsmæssig buffer omkring de nærmeste nabobeboelser. Afstandskravet på 4 gange vindmøllernes totalhøjde mellem vindmøllerne og nærmeste nabobeboelser overholdes med vindmølleprojektet. Svendborg Kommune har heller ikke mulighed for som myndighed at bestemme hvilken mølletype, der ønskes opstillet, så længe vindmøllebekendtgørelsens regler overholdes. Der er således mulighed for tilpasning af projektet, inden for de lovgivningsmæssige rammer. Den endelige

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

mølletype skal først fastlægges på tidspunktet for anmeldelse af vindmøllerne (typisk i forbindelse med byggeansøgning). Dette skal sikre at de nyeste mølletyper, der er mest energieffektive, kan opsættes. Når mølletype er fastsat, vil de korrekte kildestyrker indgå i en ny og reel beregning af det samlede støjbillede.

Kommunen kan investere i opstilling af vindmøller på lige fod med andre investorer. Dette skal gøres ved oprettelse af et selskab med begrænset ansvar, som er afgrænset fra resten af den kommunale drift jf. Elforsyningsloven (LBK nr. 840 af 15. august 2019). Kommunen skal deltage på samme vilkår som alle andre investorer, og kan således ikke finansiere deltagelsen i selskabet med lån optaget i Kommunekredit, idet der ikke må være tale om at kommunerne yder statsstøtte. Hvis vindmølleselskabet får et økonomisk udbytte af investeringen i vindmøllen, er der særlige regler for, hvad udbyttet må anvendes til. Hvis Kommunen vil trække udbyttet ud af selskabet og bruge det på almindelig kommunal drift, vil kommunen blive modregnet i bloktilskud. [Kilde: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/kommunernes_muligheder_for_investering_i_vindmoeller_0.pdf]

Ad. b) Baggrunden for ønsket om, at opstille vindmøller på de to ejendomme er, at ejerne ønsker at medvirke til omstilling af energiproduktionen til en klimavenlig form og dermed medvirke til at reducere CO₂-udledningen generelt og i forhold til Svendborg Kommunes CO₂-regnskab.

Vindmøller på land producerer i gennemsnit lidt mindre strøm end vindmøller på havet, men deres spredte placering tættere på forbrugerne og tæt på koblingspunkter til elnettet indebærer færre udgifter til netudbygning og dermed lavere tariffer for forbrugerne og en samfundsøkonomisk billigere grøn omstilling. Lidt firkantet sagt kan man sige, at havmøller leverer en vigtig og stor volumen af vindenergi, men langt fra forbrugerne. En ensidig udbygning af vindenergi på havet vil derfor som oftest indebære øgede udgifter til udbygning af elnettet til transport af strøm og balancering af elsystemet.

Af Folketingets energiaftale 2020 fremgår at 70% CO₂-reduktion i 2030, baseres på at energiforsyningen er 100 % baseret på vedvarende energi, herunder fra energiøer. Således skal der senest i 2030 etableres to energiøer med i alt 5 GW havvindmøller tilkoblet. Udtalelser omkring energiøernes driftstidspunkt, fra Pensiondanmarks adm. direktør, Torben Möger Pedersen og chef for energiøkonomi hos Ørsted, Ulrik Stridbæk, til Energiwatch (kilde: <https://energiwatch.dk/Energinyt/Renewables/article12345952.ece>) indikerer, på baggrund af en rimelig ambitiøs tidsplan, at Bornholm, som det første anlæg, vil kunne være i drift omkring 2027-2028, mens det vurderes, at en kunstig energiø, tidligst vil kunne bidrage med strøm i 2030-2035.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

På baggrund af ansøgning om opstilling af tre vindmøller, fra ejerne af Broholm Gods og Fuglehavegård, har Byrådet den 30. oktober 2018 besluttet at igangsætte sagen, og derved planlægningen for tre vindmøller af knapt 150 meters højde ved Broholm.

Projektet omfatter således ikke alternativer til opstilling af vindmøller, alternativer til antallet af vindmøller, alternativer til opstillingsmønster, eller placeringsmæssige alternativer.

I henhold til Miljøvurderingslovens § 12 (LBK nr. 973 af 25. juni 2020) skal miljørapporten vurdere rimelige alternativer under hensyn til planens mål og geografiske anvendelsesområde.

I miljøkonsekvensrapporten belyses arealbehovet ved et solcelleanlæg med tilsvarende energiproduktion som reference i forhold til inddragelsen af landbrugsjorder, som også er en værdifuld ressource. Arealbehovet for et solcelleanlæg med tilsvarende energiproduktion vil være omkring 50 gange så meget areal som vindmølleprojektet, svarende til omkring 50 ha landbrugsjorder.

Placering af vindmøller langs motorveje, kan virke oplagt, idet omgivelserne ved motorvejene i forvejen påvirkes af trafikstøj, der langt overgår støjen fra vindmøllerne, og motorvejene i sig selv udgør et teknisk anlæg, der på linje med vindmøller er et synligt indgreb i naturen og øver indflydelse på oplevelsen af det åbne land. Dog er der ved motorveje, som alle andre steder, en række andre krav og hensyn som skal tages i betragtning, herunder blandt andet afstands- og støjkrav ved nabobebyggelser, natur og landskabshensyn, og der skal ligeledes være optimale vindforhold. På denne baggrund er mulighederne for at opstille vindmøller i nærheden af motorveje begrænsede, og afhænger, ligesom alle andre steder, af forholdene i området.

På baggrund af en kortlægning af vindressourcen i Danmark, er det tydeligt at store dele af Svendborg Kommune ikke har de bedste vindforhold. Det er dog et politisk ønske, at man ikke udelukker investorer at opstille vindmøller på baggrund af vindforhold, idet dette vil medføre, at der i fremtiden udelukkende ville kunne opstilles vindmøller i en mindre del af kommunen.

Der er ikke lovmæssige krav om vindeffektivitet i forbindelse med opstilling af vindmøller. Vindeffektivitet er således et parameter, som opstiller vurderer på ved vindmølleprojektets tilblivelse.

Nærværende område ved Broholm, er på trods af vindforholdene, et af 38 mulige områder til opstilling af 3 store vindmøller i Energiplan Fyn, som dækker 9 ud af 10 fynske kommuner.

Ad. c) Retningslinjerne i Svendborg Kommuneplan fastsætter, at der i forbindelse med opstilling af nye vindmøller skal ske en sanering af eksisterende vindmøller, som udgangspunkt i en afstand på 28 gange de nye vindmøllers totalhøjde. Dette svarer til en afstand på 4,2 km for projektforslagets møller.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

Inden for denne afstand er der i alt seks eksisterende vindmøller. Det drejer sig om en enkeltstående mølle ved Oure, samt to grupper med henholdsvis to og tre møller i området vest for Oure og i området nord for Gudbjerg og Gudme.

Vindmøllen ved Oure, er en lille, enkeltstående mølle, der ikke markerer sig i landskabet på større afstande. Derfor vurderes det, at der ikke vil være noget væsentligt visuelt samspil med denne vindmølle.

Det vurderes, at der kun undtagelsesvist vil kunne forekomme visuelt overlap mellem de to eksisterende vindmøller vest for Oure samt de tre vindmøller nord for Gudbjerg og Gudme og de nye vindmøller.

Set fra landskabet henholdsvis nordøst og sydøst for de nye vindmøller, vil der være et klart visuelt hierarki, hvor de planlagte vindmøller ved Broholm vil være tydeligt større end de mindre vindmøller på større afstand for så vidt de overhovedet er synlige. Samlet set vurderes det visuelle samspil med de eksisterende vindmøller og den samlede påvirkning af landskabet at være ubetænkelig.

Kommuneplanens retningslinjen fastsætter, at de normalt skal opsættes med en større afstand, men der skal også tages hensyn til de landskabelige og æstetiske forhold. Derfor er det vurderet, ud fra Miljøkonsekvensrapportens visualiseringer og landskabsvurderinger, at det på denne placering vil være i overensstemmelse med kommuneplanen at opsætte møllerne med en kortere indbyrdes afstand. Herudover vurderes det, at det ikke har en visuel betydning, at afstanden mellem vindmøllerne er mindre end foreskrevet. Tværtimod resulterer det i, at det samlede anlæg har en mindre udstrækning i landskabet.

Med tillæg nr. 27 til Kommuneplan 2017-2029 for Svendborg Kommune fastsættes derfor, at der ikke skal ske sanering af eksisterende vindmøller indenfor 28 gange de nye møllers totalhøjde, ved opsætning af vindmøller i rammeområde 10.00.T3.044, da sammenspillet mellem de eksisterende møller og de nye møller ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt.

Ad. d) Den anbefalede afstand fra vindmøller til overordnede veje (statsveje) og jernbaner er 1 x totalhøjden af vindmøllen. I en zone mellem 1 og 1,7 x møllehøjden kan der eksempelvis være nedfald af sne eller skyggekast, hvorfor Vejdirektoratet eller Banedanmark, på baggrund af en specifik begrundelse, kan kræve at vindmøllen placeres længere væk end 1 x møllens totalhøjde. Afstandskravet fremgår af Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller, Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2015. Afstandskravene gælder kun statsveje, og indgår i grundlaget for kommunernes planlægning for vindmøller, hvorfor de fremgår af kommuneplanen.

De anbefalede afstande er fastlagt ud fra en vurdering af risikoen for bl.a. isafkast og havari, set i forhold til trafikintensiteten for overordnede statslige veje og jernbaner. Afstandskriterierne kan derfor ikke umiddelbart overføres til andre situationer, hvor trafikintensiteten er mindre.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Af kommuneplanens retningslinje fremgår afstandskravet fejlagtigt og beklageligt som et generelt afstandskrav til nuværende og fremtidige veje. Det forventes at retningslinjen, omkring afstandskrav, opdateres ved revision af kommuneplanen i 2021, på baggrund af de nugældende regler for overordnede veje.

De omkringliggende veje, herunder Stenmurervej, er kommuneveje, hvorfor det er kommunen, der afgør, hvorvidt der kan opsættes vindmøller nærmere vejen end faldhøjden.

Det fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at vindmøller ikke må placeres i overordnede vejes sigtelinje. Det har tidligere været et statsligt krav til vindmølleplanlægningen, at vindmøller ikke må placeres i sigtelinjen for overordnede veje, jf. "Oversigten over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009". Kravet om at vindmøller ikke placeres i sigtelinjen for overordnede veje bortfaldt, da afstandskravet blev ændret fra 4 x vindmøllens totalhøjde til de nuværende regler, på baggrund af en rapport udarbejdet i 2010, og fremgår således ikke af "Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2013".

Vindmøllerne vil ikke være placeret i sigtelinjen for de nærmeste omkringliggende vejstrækninger, men fra Landevejen på en strækning lidt nord for Oure og syd for Fuglehavevej vil den nordligste af møllerne være placeret tæt på sigtelinjen. Herfra vil der være en afstand på 1,5-2 km til møllen, og på grund af afstandsforholdene vurderes møllen ikke at udgøre nogen væsentlig distraktionsfaktor, der vil kunne påvirke trafiksikkerheden. Hertil kommer, at der ikke vil kunne forekomme skyggekast fra vindmøllerne på den pågældende vejstrækning. Placeringen af vindmøllen inden for sigtelinjen fra Landevejen, på en strækning lidt nord for Oure og syd for Fuglehavevej, vurderes således ikke at være i strid med de gældende trafiksikkerhedsmæssige krav om placering af vindmøller ved overordnede veje.

På baggrund af ovenstående indarbejdes i tillæg nr. 27 til Kommuneplan 2017-2029 for Svendborg Kommune, at der kan placeres en vindmølle i sigtelinjen fra Landevejen, ved opsætning af vindmøller i rammeområde 10.00.T3.044, da vindmøllen på grund af afstandsforholdsforholdene ikke vurderes at udgøre nogen væsentlig distraktionsfaktor, der vil kunne påvirke trafiksikkerheden på Landevejen.

Det forventes at retningslinjen, om placering af vindmøller ift. overordnede vejes sigtelinjer, opdateres ved revision af kommuneplanen i 2021, på baggrund af de nugældende regler for overordnede veje.

Der er nærmere redegjort for afstande og sikkerhedsforhold i forhold til de omkringliggende veje, herunder skyggekast, i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.4 Sikkerhedsforhold. Heraf fremgår bla. at Der vil være en afstand på ca. 200 meter til den nordligste af de tre møller, mens de to øvrige møller placeres henholdsvis ca. 350 og ca. 550 meter fra Landevejen, der har status som gennemfartsvej og er den mest trafikerede vej i nærområdet. Det fremgår ligeledes, at der på Landevejen, på strækningen vest for møllerækken, vil kunne forekomme skyggekast, dog kun om formiddagen. På strækningen nord for møllerækken er der

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

skovbevoksning, som vil afskærme skyggekastet fra møllevingerne. Skyggekast fra møllevingerne vil i praksis kun forekomme kortvarigt på mindre dele af vejstrækningen, når man passerer forbi.

Den mellemste og sydligste mølle placeres henholdsvis ca. 110 og ca. 150 meter fra den mindre befærdede Stenmurevej, der har status som fordelingsvej. På den strækning, der ligger nærmest den mellemste mølle, er Stenmurevej placeret i den mindre skov Folehave, og de nærmeste strækninger, som ikke er afskærmet af skoven ligger henholdsvis ca. 120 og ca. 190 meter fra møllen. Det fremgår ligeledes at der særligt vil kunne forekomme skyggekast på Stenmurevej på strækningen mellem Landevejen og Hesselagergårdsvej, fra morgen til aften på forskellige delstrækninger, idet vejen krydser møllerækken. Dog er store dele af strækningen placeret i skov, som vil afskærme skyggekastet fra møllevingerne, og der er herudover levende hegn og spredt bevoksning langs vejen. Set i forhold til det flimrer af lys og skygge, som beplantningen langs vejen giver anledning til, når man passerer forbi, vurderes møllevingernes skyggekast at være af underordnet betydning.

Forhold omkring vindmøllernes afmærkning, med rødt markeringslys, af hensyn til lufttrafik, er behandlet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 6.2 Lufttrafik. Heraf fremgår bla. at der i praksis blive monteret en lyskilde på 10-30 candela, for at sikre at lyskilden altid kan opfylde minimumskravet. På en afstand på op til 1,5 km vil lyskildens opleves som en klar rød lampe med samme styrke som baglygterne på en bil. Det fremgår ligeledes at lyskilderne på nyere typer af afmærkningslys er afskærmet, således at lyset stort set ikke ses fra terræn i nærområdet. Det vurderes, at lysafmærkning af den omtalte type ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende eller for mennesker og dyr, som færdes i området.

Ad. e) Af miljøkonsekvensrapportens side 62 fremgår at ejendommen beliggende på Boelsmosevej 37, har bebyggelse der er orienteret mod nord og syd. Endvidere er det beskrevet at mod vest, i retning mod møllerne, er der åbne marker, samt at møllerækken vil brede sig over en relativt stor del af synsfeltet, og at mølleanlægget vil være markant synligt fra flere udendørs opholdsarealer, herunder vurderes det at den nordlige mølle, vil kunne ses i nordvestlig retning.

Som grundlag for beregninger og afstandsangivelser er der i miljøvurderingerne anvendt koordinater for vindmøllernes placering. Afstande mellem boliger og vindmøller på minimum 4 x vindmøllernes totalhøjde, målt fra ydersiden af vindmøllernes tårn er overholdt.

1.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Det indarbejdes i tillæg nr. 27 til Kommuneplan 2017-2029 for Svendborg Kommune, at der kan placeres en vindmølle i sigtelinjen fra Landevejen, ved opsætning af vindmøller i

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

rammeområde 10.00.T3.044, da vindmøllen på grund af afstandsforholdsforholdene ikke vurderes at udgøre nogen væsentlig distraktionsfaktor, der vil kunne påvirke trafikikkerheden på Landevejen.

De indkomne hørings svar vil ud over dette ikke få konsekvenser for planlægningen. Anlæggets placering og omfang indgår allerede i **lokalplanen**.

I **byggetilladelsen** sikres, at anlægget overholder lokalplanens bestemmelser.

2 Støj

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende støj, lavfrekvent støj/infralyd og støjberegninger.

2.1 Indkomne hørings svar

Følgende 207 hørings svar omhandler støj fra vindmøller ved Broholm:

VINDBRO002, VINDBRO006, VINDBRO007, VINDBRO009, VINDBRO010, VINDBRO011, VINDBRO013, VINDBRO014, VINDBRO015, VINDBRO016, VINDBRO017, VINDBRO018, VINDBRO019, VINDBRO020, VINDBRO023, VINDBRO024, VINDBRO027, VINDBRO029, VINDBRO030, VINDBRO031, VINDBRO034, VINDBRO035, VINDBRO036, VINDBRO038, VINDBRO041, VINDBRO043, VINDBRO053, VINDBRO056, VINDBRO057, VINDBRO058, VINDBRO059, VINDBRO061, VINDBRO062, VINDBRO067, VINDBRO068, VINDBRO069, VINDBRO070, VINDBRO073, VINDBRO074, VINDBRO075, VINDBRO076, VINDBRO077, VINDBRO079, VINDBRO080, VINDBRO081, VINDBRO083, VINDBRO085, VINDBRO086, VINDBRO089, VINDBRO090, VINDBRO091, VINDBRO092, VINDBRO093, VINDBRO096, VINDBRO097, VINDBRO105, VINDBRO108, VINDBRO112, VINDBRO113, VINDBRO114, VINDBRO115, VINDBRO119, VINDBRO122, VINDBRO124, VINDBRO125, VINDBRO126, VINDBRO129, VINDBRO130, VINDBRO131, VINDBRO132, VINDBRO133, VINDBRO134, VINDBRO138, VINDBRO139, VINDBRO140, VINDBRO141, VINDBRO144, VINDBRO145, VINDBRO146, VINDBRO148, VINDBRO149, VINDBRO150, VINDBRO151, VINDBRO156, VINDBRO157, VINDBRO161, VINDBRO162, VINDBRO163, VINDBRO164, VINDBRO165, VINDBRO166, VINDBRO168, VINDBRO169, VINDBRO170, VINDBRO172, VINDBRO173, VINDBRO174, VINDBRO175, VINDBRO176, VINDBRO177, VINDBRO178, VINDBRO181, VINDBRO182, VINDBRO183, VINDBRO184, VINDBRO185, VINDBRO187, VINDBRO188, VINDBRO189, VINDBRO190, VINDBRO193, VINDBRO195, VINDBRO198, VINDBRO199, VINDBRO202, VINDBRO203, VINDBRO205, VINDBRO206, VINDBRO207, VINDBRO208, VINDBRO209, VINDBRO210, VINDBRO211, VINDBRO213, VINDBRO215, VINDBRO216, VINDBRO217, VINDBRO218, VINDBRO219, VINDBRO220, VINDBRO221, VINDBRO223, VINDBRO224, VINDBRO227, VINDBRO228, VINDBRO231, VINDBRO232, VINDBRO233, VINDBRO235, VINDBRO238, VINDBRO239, VINDBRO240, VINDBRO241, VINDBRO243, VINDBRO244, VINDBRO245, VINDBRO246, VINDBRO247, VINDBRO249, VINDBRO250,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

VINDBRO251, VINDBRO252, VINDBRO253, VINDBRO256, VINDBRO258, VINDBRO259, VINDBRO261, VINDBRO262, VINDBRO263, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO268, VINDBRO269, VINDBRO272, VINDBRO273, VINDBRO274, VINDBRO275, VINDBRO276, VINDBRO278, VINDBRO280, VINDBRO281, VINDBRO282, VINDBRO284, VINDBRO285, VINDBRO286, VINDBRO289, VINDBRO290, VINDBRO292, VINDBRO293, VINDBRO294, VINDBRO295, VINDBRO297, VINDBRO300, VINDBRO301, VINDBRO302, VINDBRO303, VINDBRO304, VINDBRO305, VINDBRO307, VINDBRO308, VINDBRO309, VINDBRO311, VINDBRO312, VINDBRO313, VINDBRO314, VINDBRO317, VINDBRO318, VINDBRO323, VINDBRO325, VINDBRO326, VINDBRO328, VINDBRO333, VINDBRO334, VINDBRO337, VINDBRO341, VINDBRO342 og VINDBRO343.

2.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende støj fra vindmøller.

- a) Bekymringer om at støj, infralyd og lavfrekvent støj fra vindmøllerne vil medføre negative effekter ved de omkringliggende beboelser/nærområde. Bekymringer omkring de støjgrænser der fastsættes i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller, samt fastsat metode til efterfølgende støjmåling og støjberregning.
- b) Bekymringer om at støjberregningerne ikke er udført korrekt, herunder vindmøllernes kildestyrke, beregningspunkter, samt at Oure Skolens vindmølle ikke indgår i beregningerne af støjen.
- c) Bekymringer for, hvad kommunen kan gøre, hvis vindmøllerne støjer mere end tilladt.

2.3 Vurdering

Ad. a) Diskussionen af grænseværdierne er et landspolitisk anliggende, der afgøres i folketinget. Grænseværdierne er fastsat af folketinget og planlægningen er reguleret iht. gældende lovgivning.

Miljøstyrelsen vurderer, at støjgrænserne på henholdsvis 42 dB(A) ved vindhastigheden 6 m/s, 44 dB(A) ved vindhastigheden 8 m/s og 20 dB(A) lavfrekvent ved vindhastigheden 6 og 8 m/s ved beboelse i det åbne land, svarer til en støjbelastning som er miljømæssig acceptabel.

Svendborg Kommune har ikke hjemmel til at fastsætte bestemmelser i en lokalplan om, at der skal gælde lavere grænseværdier for støj eller lavere lydisolationsstal end de grænseværdier og tal, der er fastsat i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller.

Svendborg Kommune har ikke mulighed for som myndighed at bestemme hvilken mølletype, der ønskes opstillet, så længe vindmøllebekendtgørelsens regler overholdes. Der er således mulighed for tilpasning af projektet, inden for de lovgivningsmæssige rammer. Den endelige mølletype skal først fastlægges på tidspunktet for anmeldelse af vindmøllerne

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

(typisk i forbindelse med byggeansøgning). Dette skal sikre at de nyeste mølletyper, der er mest energieffektive, kan opsættes. Når mølletype er fastsat, vil de korrekte kildestyrker indgå i en ny og reel beregning af det samlede støjbillede.

Ved tilsyn, hvor støjen ønskes kontrolleret efter, at møllerne er sat i drift, kan det generelt være vanskeligt at gøre dette ved målinger hos naboer, da målingerne ofte kan blive påvirket af baggrundsstøj fra bl.a. trafikken eller vindstøj.

Det er kendetegnende for vindmøller, at de netop er i drift og støjer, når det blæser. Hvis baggrundsstøjen forstyrrer for meget, kan man ikke være sikker på, hvor meget af den målte støj der faktisk kommer fra vindmøllen. Derfor er reglerne i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller udformet sådan, at kontrol af støjen fra vindmøller skal gennemføres ved at måle støjen tæt på møllen, hvor møllestøjen er kraftigere end i naboafstande, og hvor baggrundsstøjen derfor forstyrrer mindre, og på den baggrund beregnes støjen hos de omkringliggende naboer.

Vindmøllestøj inddeles i tre forskellige kategorier: almindelig støj, lavfrekvent støj og infralyd. I Miljøvurderingen er det beskrevet at både almindelig støj og lavfrekvent støj er relevant i forhold til vindmøller, men at infralyd ikke er det. Baggrunden herfor er, at infralyden fra vindmøller er på så lavt et niveau, at den ikke kan høres af mennesker.

Ad. b) Beregningerne der er udført i forbindelse med miljøvurderingen, er efter Svendborg Kommunes vurdering fyldestgørende da fremgangsmåden overholder Bekendtgørelse om støj fra vindmøller og normal praksis.

Der er taget udgangspunkt i de gældende støjkraV, og der er ikke fremkommet oplysninger, som har givet anledning til særlige undersøgelser ud over sikring af opfyldelse af disse krav.

I beregningsmetoden forudsættes altid medvind fra alle vindmøller i det pågældende område.

Den eksisterende vindmølle ved Oure indgår ikke i beregningerne da den forudsættes nedtaget ved en realisering af projektet. Hvis vindmøllen ikke nedtages, skal der ske en samlet reduktion af støjen for at lovkraV overholdes, det vil sige enten skal de nye møller, eller Oure vindmøllen, støjreduceres.

Ad. c) Vindmøllerne skal til enhver tid overholde støjkraVene fastsat i bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Bekendtgørelsen fastsætter grænseværdier for støj og lavfrekvent støj, som bygherre skal dokumentere, er overholdt, inden der kan meddeles en tilladelse til etableringen.

I Svendborg Kommunes plan for overvågning af, at vindmølleejere overholder miljøkraVene, indgår både tilsyn og overvågning ved måling af støj ved idriftsættelse samt almindeligt tilsyn, dog højst en gang årligt. Det er således Svendborg Kommune der har tilsyn med vindmøllerne og skal sikre at bekendtgørelse om støj fra vindmøller bliver overholdt. Hvis grænserne ikke er overholdt, skal støjen dæmpes eller driften indstilles.

Ved ejerens anmeldelse af vindmøllerne efter Bekendtgørelse om støj fra vindmøller vil Svendborg kommune kræve, at der efter idriftsættelse af vindmøllerne bliver foretaget en

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

støjmåling af vindmøllernes kildestøj med efterfølgende beregning af støjen ved naboboligerne. Hvis støjmåling viser, at vindmøllerne ikke overholder gældende lovkrav, skal de støj dæmpes, eller driften skal indstilles.

Vindmøllejer skal foretage akkrediterede støjmålinger på vindmøllerne, samt beregninger, der dokumenterer, at vindmøllerne kan overholde støjgrænserne i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Målinger og beregninger skal foretages efter retningslinjerne i bekendtgørelsens bilag 1 og 2.

2.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

I byggetilladelsen sikres, at anlægget overholder lokalplanens bestemmelser.

Ved ejerens **anmeldelse af vindmøllerne** efter Bekendtgørelse om støj fra vindmøller vil Svendborg kommune kræve, at der efter idriftsættelse af vindmøllerne bliver foretaget en støjmåling af vindmøllernes kildestøj med efterfølgende beregning af støjen ved naboboligerne. Hvis støjmåling viser, at vindmøllerne ikke overholder gældende lovkrav, skal de støj dæmpes, eller driften skal indstilles.

3 Sundhed

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende menneskers sundhed, dårligere livskvalitet, dårligt helbred samt havari og ulykker.

3.1 Indkomne hørings svar

Følgende 121 hørings svar omhandler sundhed og vindmøller:

VINDBRO003, VINDBRO004, VINDBRO020, VINDBRO043, VINDBRO045, VINDBRO050, VINDBRO053, VINDBRO081, VINDBRO089, VINDBRO105, VINDBRO106, VINDBRO113, VINDBRO122, VINDBRO124, VINDBRO125, VINDBRO126, VINDBRO127, VINDBRO128, VINDBRO129, VINDBRO130, VINDBRO131, VINDBRO132, VINDBRO133, VINDBRO134, VINDBRO138, VINDBRO139, VINDBRO140, VINDBRO141, VINDBRO144, VINDBRO145, VINDBRO149, VINDBRO150, VINDBRO152, VINDBRO155, VINDBRO156, VINDBRO163, VINDBRO164, VINDBRO165, VINDBRO166, VINDBRO169, VINDBRO170, VINDBRO174, VINDBRO175, VINDBRO176, VINDBRO177, VINDBRO178, VINDBRO183, VINDBRO184, VINDBRO186, VINDBRO187, VINDBRO189, VINDBRO190, VINDBRO191, VINDBRO195, VINDBRO198, VINDBRO204, VINDBRO205, VINDBRO207, VINDBRO208, VINDBRO213, VINDBRO215, VINDBRO216, VINDBRO217, VINDBRO218, VINDBRO219, VINDBRO221, VINDBRO222, VINDBRO224, VINDBRO232, VINDBRO235, VINDBRO238, VINDBRO239, VINDBRO240, VINDBRO243, VINDBRO244, VINDBRO245, VINDBRO247, VINDBRO249,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

VINDBRO253, VINDBRO255, VINDBRO256, VINDBRO258, VINDBRO259, VINDBRO260, VINDBRO261, VINDBRO262, VINDBRO263, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO268, VINDBRO270, VINDBRO272, VINDBRO273, VINDBRO274, VINDBRO280, VINDBRO281, VINDBRO282, VINDBRO285, VINDBRO286, VINDBRO287, VINDBRO290, VINDBRO294, VINDBRO300, VINDBRO301, VINDBRO302, VINDBRO305, VINDBRO308, VINDBRO309, VINDBRO311, VINDBRO310, VINDBRO312, VINDBRO313, VINDBRO314, VINDBRO317, VINDBRO319, VINDBRO323, VINDBRO325, VINDBRO333, VINDBRO334, VINDBRO341 og VINDBRO342.

3.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende sundhed ifm. vindmøller.

- a) Bekymringer om at opstilling af vindmøllerne vil have negative helbredsmæssige konsekvenser, herunder blandt andet påvirkning af hjerte-kar systemet, koncentration, reaktionstid, balance, nervesystem og hørelse. Svendborg Kommune bør derfor ikke give tilladelse til projektet.
- b) Bekymringer om en række sikkerhedsmæssige forhold ved brugen af Øhavsstien om vinteren på grund af sne/is-afkast eller havari.

3.3 Vurdering

Ad. a) Der er redegjort for vindmøllernes påvirkning af menneskers sundhed i miljøvurderingerne. Det drejer sig om støjpåvirkning, skyggekast samt konsekvens ved reduktion af emissioner fra kulkraftværker.

Forskere fra Kræftens Bekæmpelse har i perioden 2014 til 2017 gennemført en omfattende undersøgelse af helbredseffekter ved vindmøllestøj.

På baggrund af undersøgelsen har Sundhedsstyrelsen i 2019 udsendt følgende:

Overordnet set kan resultaterne af undersøgelsen sammenfattes sådan:

- Der blev ikke fundet afgørende bevis for en sammenhæng mellem korttids- og langtids-udsættelse for vindmøllestøj og opståen af blodprop i hjertet og slagtilfælde.
- Undersøgelsens resultater støtter ikke en sammenhæng mellem langtidsudsættelse for vindmøllestøj og nyopstået diabetes eller mellem udsættelse for vindmøllestøj under graviditeten og negative fødselsudfald.
- For førstegangsløsning af recepter på sovemedicin og antidepressiv medicin fandt forskerne en sammenhæng med høje niveauer af udendørs vindmøllestøj blandt ældre over

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

65 år og svage indikationer på tilsvarende fund for førstegangsløsning af recepter på medicin til behandling af forhøjet blodtryk.

- I undersøgelsen indgår generelt få sygdomstilfælde/graviditeter blandt de grupper, som er udsat for de højeste støjniveauer, hvorfor forskerne efterspørger, at resultaterne reproduceres af andre forskere.

Der er ikke på baggrund af helbredsundersøgelsen foretaget ændringer i lovgrundlaget for kommunernes vindmølleplanlægning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at miljøvurderingen er fyldestgørende og up-to-date med eksisterende viden på området.

Ad. b) Miljøvurderingerne beskriver is-afkast fra vindmøllerne og risiko for havari.

Vindmøllerne er udstyret med sikkerhedsfunktioner, som via sensorer og automatisk overvågning stopper møllerne, hvis isdannelse forårsager ustabilitet i rotoren. Færdsel på mølleveje, markveje, stier og dyrkningsarealer tæt på møllerne vil endvidere være minimal om vinteren, hvor overisning vil kunne forekomme.

Havarier skyldes typisk manglende vedligeholdelse, og i de seneste år er lovgivningens krav til service og vedligeholdelse blevet skærpet. Moderne, store vindmøller overvåges elektronisk, og ved uregelmæssigheder stoppes møllerne automatisk, så risikoen for havari minimeres.

Svendborg Kommune vurderer, at der baggrund af ovenstående ikke er anledning til at iværksætte yderligere sikkerhedsforanstaltninger i forhold til is-afkast og havari.

3.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

De indkomne hørings svar vil ikke få konsekvenser for planlægningen.

4 Natur

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende natur, dyreliv og biodiversitet, flagermus, rød glente, trækfugle og ørne.

4.1 Indkomne hørings svar

Følgende 94 hørings svar omhandler natur:

VINDBRO005, VINDBRO006, VINDBRO008, VINDBRO009, VINDBRO013, VINDBRO017, VINDBRO020, VINDBRO021, VINDBRO033, VINDBRO035, VINDBRO037, VINDBRO040,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

VINDBRO047, VINDBRO049, VINDBRO051, VINDBRO055, VINDBRO063, VINDBRO074, VINDBRO077, VINDBRO079, VINDBRO080, VINDBRO082, VINDBRO084, VINDBRO087, VINDBRO092, VINDBRO094, VINDBRO100, VINDBRO105, VINDBRO108, VINDBRO110, VINDBRO115, VINDBRO121, VINDBRO125, VINDBRO128, VINDBRO131, VINDBRO137, VINDBRO141, VINDBRO143, VINDBRO154, VINDBRO156, VINDBRO157, VINDBRO162, VINDBRO163, VINDBRO164, VINDBRO168, VINDBRO169, VINDBRO172, VINDBRO173, VINDBRO176, VINDBRO184, VINDBRO195, VINDBRO196, VINDBRO200, VINDBRO201, VINDBRO204, VINDBRO210, VINDBRO211, VINDBRO216, VINDBRO220, VINDBRO222, VINDBRO226, VINDBRO229, VINDBRO232, VINDBRO236, VINDBRO238, VINDBRO243, VINDBRO245, VINDBRO248, VINDBRO252, VINDBRO256, VINDBRO260, VINDBRO264, VINDBRO265, VINDBRO269, VINDBRO280, VINDBRO283, VINDBRO289, VINDBRO295, VINDBRO296, VINDBRO297, VINDBRO299, VINDBRO302, VINDBRO303, VINDBRO306 (DN), VINDBRO307, VINDBRO310, VINDBRO312, VINDBRO314, VINDBRO315, VINDBRO316, VINDBRO325, VINDBRO333, VINDBRO334 og VINDBRO336.

4.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne høringsvar omhandlende natur.

- a) Bekymringer om at vindmøllerne vil genere flagermus i ynglesæsonen, samt vindmøllers roterende blade kan forårsage tab af flagermus.
- b) Bekymringer om at tab af enkeltindivider af Frynseflagermus og Stor Museøre vil kunne påvirke artsbestanden, hvilket er i strid med habitatdirektivet.
- c) Bekymringer om at fældning af levende hegn mv. i området, i forbindelse med etablering af adgangsveje, vil påvirke yngle-, raste og fourageringssteder for både fugle og flagermus, hvilket gør fældningen ulovlig.
- d) Bekymringer om at vindmøllerne vil påvirke forekomsten af rød glente i området.

4.3 Vurdering

Ad. a) Miljøvurderingerne beskriver at der er fundet 9 arter i området. Det vurderes på den baggrund at det ikke kan udelukkes, at placeringen af den sydligste vindmølle kan udgøre en risiko for flagermus. Derfor anbefales møllestop og overvågning for at mindske risici.

I §25-tilladelsen har Svendborg Kommune derfor indsat vilkår om at der gennemføres et vindmøllestop for flagermus ved den sydligste vindmølle som stoppes ved lave vindhastigheder (under ca. 5-6 m/s i nacellehøjde) i perioden ca. 15. juli - 15. oktober.

Endvidere skal der gennemføres en overvågning over to år ved den sydligste mølle for at dokumenterer behovet for et vindmøllestop for flagermus, samt i hvilke perioder,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

vindretninger og temperatur et møllestop er relevant.

Ad. b) Det er kommunens vurdering, med henvisning til miljøkonsekvensrapporten for projektet og flagermusrapporten udarbejdet i forbindelse hermed, at den økologiske funktionalitet for flagermus, herunder de to arter Stor Museøre og Frynseflagermus, ikke skades af vindmølleprojektet. Som afværgeforanstaltning sættes vilkår om vindmøllestop i §25 tilladelsen (VVM-tilladelsen) i perioder med lave vindhastigheder. I miljøkonsekvensrapporten for projektet, hvor der henvises til de nyeste kortlægninger, forekommer Frynseflagermus kun meget sporadisk på Fyn og er ikke på kortene syd for ca. Odense. Mens registrering af stor museøre i området er meget sjælden, og sandsynlig kun er anden gang denne art forekommer på Fyn.

Ad. c) Det er bygherres/projektejers ansvar at sikre at træer ikke fældes ulovligt. Herunder er det ikke lovligt at fælde træer så det skader flagermus. Det følger altså af eksisterende lovgivning at træerne ikke må fældes hvis det skader flagermus. I forbindelse med flagermusundersøgelser til miljøkonsekvensrapporten er der ikke konstateret ynglesteder for flagermus i træer ved de kommende adgangsveje. Under forudsætning af at loven overholdes, er det kommunens vurdering at træfældning i forbindelse med etablering af adgangsveje ikke vil skade flagermus. Det er Miljøstyrelsen, der kan vejlede projektere i forbindelse med at sikre at fældningen af træer ikke skader flagermus.

Det er vores vurdering at vilkåret ikke skal stilles i §25 tilladelsen, men at flagermus er sikret via gældende lovgivning.

Ad. d) I miljøkonsekvensrapporten for projektet henvises er det på baggrund af DOFbasen beskrevet at rød glente kun findes i begrænset omfang i området. Med hensyn til Rød glente viser DOFbasen at der findes ynglepar lidt sydvest for Hesselager og lidt syd for Oure. Det vil placere rederne hhv. ca. 3 og 4 km fra mølleprojektet.

For rød glente var det 9 observationer med i alt 15 fugle på 10 år, heraf de 10 set overflyvende ved Broholm. Med så små forekomster i området samt de beskrevne afstande til vindmøllerne, vurderes projektet ikke at være til væsentlig fare for disse fugle.

Med henvisning til miljøkonsekvensrapporten er det kommunens vurdering at Rød Glente ikke skades af vindmølleprojektet.

4.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

5 Landskab og visuel påvirkning

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende landskab, møllernes størrelse, påvirkning af lokalområdet og visuel støj.

5.1 Indkomne hørings svar

Følgende 167 hørings svar omhandler påvirkning af landskab og visuel påvirkning ved opsætning af vindmøller ved Broholm:

VINDBRO001, VINDBRO002, VINDBRO006, VINDBRO009, VINDBRO014, VINDBRO015, VINDBRO016, VINDBRO023, VINDBRO026, VINDBRO027, VINDBRO028, VINDBRO029, VINDBRO030, VINDBRO031, VINDBRO032, VINDBRO033, VINDBRO034, VINDBRO035, VINDBRO036, VINDBRO037, VINDBRO038, VINDBRO039, VINDBRO040, VINDBRO041, VINDBRO044, VINDBRO045, VINDBRO046, VINDBRO047, VINDBRO048, VINDBRO051, VINDBRO053, VINDBRO054, VINDBRO055, VINDBRO056, VINDBRO057, VINDBRO061, VINDBRO062, VINDBRO063, VINDBRO064, VINDBRO067, VINDBRO069, VINDBRO070, VINDBRO074, VINDBRO075, VINDBRO077, VINDBRO079, VINDBRO081, VINDBRO082, VINDBRO083, VINDBRO088, VINDBRO095, VINDBRO097, VINDBRO100, VINDBRO105, VINDBRO106, VINDBRO107, VINDBRO108, VINDBRO109, VINDBRO110, VINDBRO111, VINDBRO112, VINDBRO113, VINDBRO115, VINDBRO117, VINDBRO118, VINDBRO119, VINDBRO121, VINDBRO123, VINDBRO125, VINDBRO128, VINDBRO133, VINDBRO137, VINDBRO141, VINDBRO142, VINDBRO149, VINDBRO150, VINDBRO153, VINDBRO154, VINDBRO155, VINDBRO160, VINDBRO162, VINDBRO163, VINDBRO165, VINDBRO168, VINDBRO169, VINDBRO171, VINDBRO172, VINDBRO173, VINDBRO181, VINDBRO182, VINDBRO184, VINDBRO186, VINDBRO188, VINDBRO190, VINDBRO193, VINDBRO194, VINDBRO195, VINDBRO196, VINDBRO197, VINDBRO198, VINDBRO199, VINDBRO200, VINDBRO201, VINDBRO203, VINDBRO204, VINDBRO206, VINDBRO210, VINDBRO211, VINDBRO214, VINDBRO216, VINDBRO217, VINDBRO219, VINDBRO220, VINDBRO221, VINDBRO222, VINDBRO223, VINDBRO225, VINDBRO226, VINDBRO228, VINDBRO229, VINDBRO231, VINDBRO236, VINDBRO238, VINDBRO239, VINDBRO243, VINDBRO244, VINDBRO245, VINDBRO246, VINDBRO251, VINDBRO255, VINDBRO257, VINDBRO258, VINDBRO262, VINDBRO264, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO268, VINDBRO269, VINDBRO272, VINDBRO274, VINDBRO279, VINDBRO280, VINDBRO284, VINDBRO285, VINDBRO289, VINDBRO290, VINDBRO292, VINDBRO293, VINDBRO295, VINDBRO296, VINDBRO297, VINDBRO303, VINDBRO304, VINDBRO306, VINDBRO309, VINDBRO310, VINDBRO312, VINDBRO 313, VINDBRO 314, VINDBRO315, VINDBRO316, VINDBRO319, VINDBRO320, VINDBRO325, VINDBRO333, VINDBRO340 og VINDBRO341.

5.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende landskab og visuel påvirkning.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

- a) Der er mange der tilkendegiver deres bekymring for den visuelle påvirkning af landskabet. Det tilkendegives at møllerne er for store til det naturskønne landskab, der har en mindre skala, og ikke fremstår robust nok til at bære et anlæg med tre vindmøller på op til 150 meter. Der er derfor udbredt bekymring for, at oplevelsen af landskabet vil være ødelagt, både i nærområdet, men også over større afstande. Det angives desuden at visualiseringerne ikke viser vindmøllernes påvirkning af landskabet.
- b) Flere er bekymrede over den visuelle påvirkning som vindmøllerne vil tilføre det omkringliggende herregårdslandskab samt at oplevelsen af Broholm Gods og Hesselagergård som betydningsfulde og markante bygninger og kulturelementer vil blive påvirket væsentligt negativt af de store vindmøller. Det bemærkes at Broholm Gods er omfattet af fredninger og der skal ved ændring eller ny bebyggelse udvises stor respekt for den arkitektoniske arv. Desuden er der bekymring for at der vil være en visuel påvirkning af Oure Kirke.
- c) De beskyttede landskaber omkring Tange Å vil påvirkes i en sådan grad, at kommuneplanens retningslinjer for landskaber der skal beskyttes ikke kan overholdes. Retningslinjen foreskriver blandt andet at: *Der kan alene ske etablering, udvidelse eller ændringer af byggeri og tekniske anlæg, som påvirker landskabet i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt landskabets karakter og særlige visuelle oplevelsesmuligheder ikke tilsidesættes.*
- d) Det tilkendegives at man bryder kystbeskyttelseslinjen ved opsætning af vindmøllerne og at der i kommuneplanen står at *"Det er vigtigt, at de lange kig over landskabet og til kysten skal friholdes for markant påvirkning fra nye anlæg, som vil bryde de lange kig"*. Desuden brydes tilknytningen mellem Lundeborg og Broholm Gods.
- e) Flere mener at de omkringliggende byer og landskaber vil blive påvirket visuelt.
- f) Alle de 6 vindmøller der ligger inden for en radius af 28 gange af de planlagte møllers højde, bør nedtages, i overensstemmelse med de generelle retningslinjer, og ikke kun vindmøllen ved Oure.
- g) Det påpeges at møllernes dimensioner afviger væsentligt fra anbefalingerne, hvilket forringer det visuelle udtryk væsentligt. Anbefalingerne siger max. 1:35 her er man oppe i henholdsvis 1:57 og 1:66. Desuden påpeges det, at afstandene mellem dem ikke overholder kommuneplanens anbefalede afstandskrav på 3-4 gange rotordiameter idet afstanden mellem møllerne er omkring 2,8 gange rotordiameter. Det tilkendegives at dette er et udtryk for at området er for småt til at rumme de tre møller. Derudover angives at det de planlagte 3 vindmøller ved Broholm bliver Danmarks største møller på landjorden – og de første af denne størrelsesorden.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

- h) Der bør findes en alternativ placering, da området omkring Broholm Gods er uegnet til vindmøller.

5.3 Vurdering

Ad. a) Den visuelle påvirkning af det omkringliggende landskab samt landskabet over længere afstande er grundigt belyst med 42 visualiseringer, der belyser den visuelle påvirkning af forskellige landskabstyper herunder herregårdslandskabet og kystlandskabet, værdifulde udsigter og værdifulde landskabselementer der er karaktergivende for landskabet omkring vindmølleprojektet. Visualiseringerne er vist i bilag 7 til miljøkonsekvensrapporten. Vindmølleprojektet ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et landskab, hvor der skal ske tilpasning. I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at møllerne i kraft af deres højde kan være synlige fra store afstande. Derfor kan vindmøllerne også være synlige fra områder i landskabet, hvorfra der er udsyn over det omkringliggende landskab. Ofte vil dele af vindmøllernes rotor være synlig over bevoksningen. Det er derfor korrekt, at vindmøllerne vil være synlige over store afstande, og ofte virke markante eller dominerende over bevoksningerne i det omkringliggende landskab. Der er dog ikke fundet landskaber eller landskabstyper der bliver væsentligt negativt visuelt påvirket af vindmøllerne på en sådan måde at landskabets værdi ikke længere kan opleves eller at landskabets overordnede karakter forandres.

Ad. b) Den visuelle påvirkning af det omkringliggende herregårdslandskab samt det visuelle samspil mellem vindmølleprojektet og henholdsvis Broholm Gods og Hesselagergård er vist ved flere visualiseringer i bilag 7 til miljøkonsekvensrapporten.

Oplevelsen af Hesselagergård fra det omkringliggende landskab er undersøgt med vægt på de områder, hvorfra vindmølleprojektet også vil være synligt i samspil med Hesselagergård. I miljøkonsekvensrapporten er det konkluderet, at der ikke vil være væsentlige, markante indblik til hovedbygningen og de tilhørende bygningsanlæg i dalbunden ved Tange Å, som kan blive påvirket af vindmøllerne. Desuden vurderes vindmølleprojektets visuelle påvirkning i forhold til oplevelsen af det omkringliggende herregårdslandskab at være moderat, da møllene delvist afskærmes af skovbevoksning.

Samspelet mellem vindmøllerne og Broholm er vist på en visualisering fra landskabet sydvest for Broholm hvor godset opleves i landskabet. I bilag 7 til miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at møllerne vurderes at harmonere med det åbne landskab, men samtidig vil de kunne påvirke oplevelsen af Broholm Slot, idet de vil dominere og nedtone hovedbygningens markante udtryk. Oplevelsen af vindmølleprojektet i det omkringliggende herregårdslandskab er vist ved flere visualiseringer i bilag 7 til miljøkonsekvensrapporten. Her er det beskrevet at vindmøllerne vil opleves markante. Vindmøllerne vil dog ikke have en væsentlig betydning for oplevelsen af de væsentlige karaktertræk i herregårdslandskabet.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

I forhold til fredningerne berøres de enkelte bygninger ikke og vindmølleprojektet ligger så langt fra bygningerne at respekten for den arkitektoniske arv bevares.

Den visuelle påvirkning af de omkringliggende kirker er undersøgt. Vindmøllerne kan være synlige fra enkelte af de nærmeste kirker, men der vurderes generelt ikke at være væsentlige indblik til kirkerne, som vil kunne blive påvirket af vindmøllerne.

Ad. c) Retningslinjen henviser til forhold der kan ske inden for områder med udpegningen 'landskaber der skal beskyttes'. Projektområdet ligger inden for områder med 'Landskaber hvor der kan ske tilpasning'. Der er omkring 1 kilometer fra vindmølleområdet til den nærmeste del af det beskyttede landskab omkring Tange Å.

Ad. d) Det er undersøgt hvor der fra det omkringliggende landskab er visuel kontakt til kysten. I landskabet omkring projektområdet har det vist sig, at der ofte ikke er visuel kontakt til kysten, da den megen bevoksning skærmer. Der er ligeledes begrænset kontakt mellem Broholm og Lundeborg på grund af skærmende bevoksning. Projektområdets beliggenhed inden for kystnærhedszonen er behandlet under punkt 10 Planlægning.

Ad. e) Den visuelle påvirkning fra de omkringliggende byer og landsbyer er undersøgt og hvor det er fundet relevant belyst ved visualiseringer i Bilag 7 til miljøkonsekvensrapporten. Vindmølleprojektet kan være synligt fra dele af de omkringliggende byer, hvor de vil blive oplevet over bevoksningen. Der vil ikke være en væsentlig visuel påvirkning af oplevelsen af landskabet fra byer og landsbyer.

Ad. f) Ifølge Bekendtgørelse om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller (BEK nr 923 af 06/09/2019) skal samspillet mellem møller under planlægning og eksisterende møller inden for 28 gange totalhøjden belyses og det skal undersøges om anlæggenes samlede påvirkning af landskabet er betænkeligt. I miljøkonsekvensrapporten og tilhørende Bilag 7 er de visuelle forhold undersøgt. Samlet set vurderes det visuelle samspil med de eksisterende vindmøller og den samlede påvirkning af landskabet at være ubetænkelig.

Ad. g) Som det er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, følger kommuneplanens retningslinjer anbefalingerne i Miljøministeriets udmelding fra 2007. Siden 2007 er der sket en stor udvikling af vindmøller på land og forholdet mellem møllernes vinger og tårnhøjde har gradvist ændret sig. Rotoren på de vindmøller der planlægges for i dag, er langt større og samtidig producerer de væsentligt mere. Det vil derfor ikke længere være rentabelt at sætte møller op med de harmoniforhold, der ligger inden for de anbefalinger. I rapporten anbefales også at der foretages en vurdering for de konkrete projekter. Denne vurdering er foretaget i miljøkonsekvensrapporten, hvor det vurderes, at den nederste del af mølletårnene og rotorerne ofte vil være skjult af beplantningen i landskabet, og kun på tættere hold vil der kunne være frit udsyn til møllerne, så man tydeligt opfatter den relativt

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

store rotor i forhold til højden på mølletårnet. Netop på grund af de lange vinger, vil dele af rotoren ofte opleves delvist bag bevoksningen.

Det er korrekt at kommuneplanens retningslinjer fastsætter, at møller normalt skal opsættes med en større afstand end møllerne i projektet, men retningslinjen foreskriver også, at der skal tages hensyn til de landskabelige og æstetiske forhold. I miljøkonsekvensrapportens bilag 7 er projektet visualiseret og på baggrund af visualiseringerne er det vurderet, at med en indbyrdes afstand mellem møllerne på lidt under tre gange rotordiameteren, vil møllerækken klart fremstå som en let opfattet, sammenhængende enhed. Endnu engang er der sket en udvikling af vindmøllerne siden Miljøstyrelsens anbefalinger i 2007. Det er muligt at opsætte vindmøllerne med mindre indbyrdes afstand uden at skabe turbulens. Det er vigtigt at vindmøllerne opleves som ét samlet anlæg i landskabet og i forhold til dette er kortere afstand positivt. Den kortere afstand er derfor ikke et udtryk for at projektet er presset sammen i et for lille område, men et udtryk for optimering og udvikling af vindmøller og vindmølleprojekter.

Der er planlagt for vindmøller med en rotordiameter på op til 136 m og en totalhøjde på op til 150 m i flere år og denne type møller står allerede og producerer strøm flere steder i landet.

Ad. h) Miljøkonsekvensrapporten finder ikke væsentlige problemer der bør forhindre tilladelse til gennemføre projektet. Forholdet omkring alternativer er besvaret under punkt 1. Placering b)

5.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

6 Kulturarv

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende påvirkning af kulturmiljø, fredet område, arkæologi og ødelæggelse af fortidskultur.

6.1 Indkomne hørings svar – klar til vurderinger

Følgende 57 hørings svar omhandler forholdet til kulturarv ifm. vindmøller ved Broholm:

VINDBRO004, VINDBRO005, VINDBRO007, VINDBRO015, VINDBRO026, VINDBRO027, VINDBRO028, VINDBRO031, VINDBRO032, VINDBRO035, VINDBRO037, VINDBRO051,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

VINDBRO055, VINDBRO056, VINDBRO062, VINDBRO063, VINDBRO064, VINDBRO067, VINDBRO073, VINDBRO077, VINDBRO090, VINDBRO097, VINDBRO100, VINDBRO110, VINDBRO111, VINDBRO115, VINDBRO116, VINDBRO137, VINDBRO146, VINDBRO149, VINDBRO163, VINDBRO168, VINDBRO176, VINDBRO190, VINDBRO197, VINDBRO200, VINDBRO201, VINDBRO206, VINDBRO220, VINDBRO225, VINDBRO228, VINDBRO229, VINDBRO232, VINDBRO244, VINDBRO251, VINDBRO257, VINDBRO264, VINDBRO269, VINDBRO279, VINDBRO285, VINDBRO291, VINDBRO295, VINDBRO297, VINDBRO310, VINDBRO314, VINDBRO325 og VINDBRO327.

6.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende påvirkning af kulturarv.

- a) Bekymringer om at vindmøllerne vil få negative konsekvenser for den historie og kulturarv der knytter sig til området, jf. vikingetidens bopladser, samt fortællingen om Gudme kongens hal, Møllegårdsmarken, nordens største jernaldergravplads.

6.3 Vurdering

Ad. a) I Lokalplanforslaget fremgår det allerede at Svendborg Museum har udtalt:

Området omkring Broholm er meget rigt på skjulte fortidsminder. En del af disse er registreret af Frederik Sehested i 1800-tallet.

På arealet for de tre vindmøller, eller i umiddelbar nærhed, er der således bl.a. registreret en gravplads fra Yngre romersk jernalder, en boplads fra ældre jernalder samt et votivfund fra ældre bronzealder. Museet anbefaler på denne baggrund, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse forud for anlæggelse af vindmøller og tilhørende arealer og veje.

6.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

7 Miljøforhold

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende miljø, miljøforurening ved skrotning og sænkning af grundvandet.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

7.1 Indkomne hørings svar

Følgende 3 hørings svar omhandler miljøforhold:

VINDBRO026, VINDBRO220 og VINDBRO244.

7.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende miljøforhold.

- a) Bekymringer om glasfiberforurening, den dag vindmøllerne skal skrottes.
- b) Bekymringer om at vurderingen af vindmøllernes reduktion af udledning af restprodukter er for positiv.
- c) Bekymringer om at en midlertidig grundvandssænkning ved etablering af vindmøllernes fundamenter vil påvirke vandforsyningen i området.

7.3 Vurdering

Ad. a) I miljøvurderingen af projektet beskrives det, at det i er dag teknisk muligt at genbruge og genanvende store dele af vindmøllerne. Kun glasfiberdele (møllevinger og nacellen/generatorhusets afskærmning) genanvendes almindeligvis ikke 100%. I miljøkonsekvensrapporten for projektet beskrives det at inden for vindmøllernes levetid på 20-30 år, forventes udviklingen på genbrugsområdet at medføre at man vil opnå en 100 % genanvendelse af alle mølledele.

Glasfiberdele vil således kunne blive oparbejdet som fiber og dermed råvarer i nye produkter, som eksempelvis polymerbeton eller som delement i plaststøbning, som efter den rette forarbejdning eksempelvis kan anvendes at til fremstille lydabsorberende paneler mv.

Ad. b) Beregningerne der er udført i forbindelse med miljøvurderingen, er efter Svendborg Kommunes vurdering fyldestgørende.

Ad. c) Svendborg Kommune vurderer på baggrund af de beskrevne forhold i miljøvurderingen, at etablering af vindmøllerne ikke medfører en væsentlig risiko for grundvandsressourcen.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

I henhold til miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.3 Aktiviteter i anlægsfasen, kan det i forbindelse med udgravning af fundamenter, i en dybde af 3,0-4,0 meter, blive nødvendigt at bortlede oppumpet grundvand.

Hvis der viser sig at være behov for en midlertidig grundvandssænkning, skal Svendborg Kommune kontaktes hurtigst muligt, da hvis området er drænet, kan selv udspreddingen af grundvand kræve en medbenyttelse og udledningstilladelse.

Såfremt grundvandet ønskes udledt direkte til vandløb eller sø, vil det også kræve en tilladelse fra kommunen i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1. I denne tilladelse, kan der forventes vilkår om iltning og filtrering af grundvandet, før det udledes til vandmiljøet, ligesom der kan være stillet direkte krav til, hvor højt indholdet af en række stoffers må være i vandet, der udledes, mf.

Såfremt det på baggrund af de geotekniske forundersøgelser vurderes, at der samlet set skal oppumpes og bortledes mere end 100.000 m³ grundvand, kræver det også tilladelse fra Svendborg Kommune i henhold til vandforsyningslovens § 26, stk. 1.

7.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

8 Lys og skygger

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende lys, lysforstyrrelser og skygge kast.

8.1 Indkomne hørings svar

Følgende 54 hørings svar omhandler lys og skygger fra vindmøllerne ved Broholm:

VINDBRO005, VINDBRO006, VINDBRO009, VINDBRO010, VINDBRO023, VINDBRO027, VINDBRO062, VINDBRO067, VINDBRO069, VINDBRO070, VINDBRO073, VINDBRO100, VINDBRO105, VINDBRO106, VINDBRO112, VINDBRO115, VINDBRO131, VINDBRO140, VINDBRO146, VINDBRO161, VINDBRO162, VINDBRO163, VINDBRO164, VINDBRO165, VINDBRO168, VINDBRO202, VINDBRO211, VINDBRO217, VINDBRO220, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO269, VINDBRO274, VINDBRO297, VINDBRO313 og VINDBRO319.

8.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende lys og skygger fra vindmøllerne.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

- a) Bekymringer om skyggekast fra vindmøllerne.
- b) Bekymringer om lysforstyrrelser, lysforurening, lys-kast i form af solens genskin i vinger.

8.3 Vurdering

Ad. a) I miljøvurderingerne er skyggekast beregnet efter gældende praksis, og det er Svendborg Kommunes vurdering at miljøvurderingerne samlet belyser forhold om skyggekast på et tilstrækkeligt grundlag, herunder hvordan vindmøllerne kan overholde kommuneplanens retningslinje om maksimalt 10 timers skygge om året.

Ad. b) I miljøvurderingerne beskrives at lyset på toppen af møllehatten erfaringsmæssigt ikke vil være væsentligt generende på grund af lysets lave styrke og afskærmningen nedad.

Reflekser fra vindmøller opstår teoretisk når solens stråler reflekteres i vindmøllernes vinger. Solens stråler bliver derved kastet tilbage som ved et spejl. Fænomenet opstår dog meget sjældent og forudsætter at vingernes overflade har en højt reflekterende overflade. Endvidere er både tårn og møllevinger udformet med krumme overflader, hvilket gør, at eventuelle reflekser spredes jævnt i vilkårlige retninger.

Vindmøllerne, der planlægges for i projektet, vil være overfladebehandlede så de fremstår med et lavt glanstal, hvilket betyder at muligheden for refleksion er minimal. I løbet af vindmøllernes første leveår vil vindmøllernes glans tillige blive halveret, på grund af snavs der sætter sig på vingernes overflade.

8.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

9 Socioøkonomiske forhold

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende manglende bosætning, påvirkning af rideskole, turisme og faldende huspriser.

9.1 Indkomne hørings svar

Følgende 86 hørings svar omhandler socioøkonomiske påvirkninger som følge af vindmøller ved Broholm:

VINDBRO005, VINDBRO006, VINDBRO008, VINDBRO013, VINDBRO015, VINDBRO018, VINDBRO019, VINDBRO020, VINDBRO032, VINDBRO034, VINDBRO040, VINDBRO041,

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

VINDBRO043, VINDBRO046, VINDBRO051, VINDBRO053, VINDBRO055, VINDBRO060, VINDBRO069, VINDBRO073, VINDBRO074, VINDBRO076, VINDBRO077, VINDBRO084, VINDBRO086, VINDBRO089, VINDBRO094, VINDBRO095, VINDBRO100, VINDBRO105, VINDBRO106, VINDBRO108, VINDBRO115, VINDBRO116, VINDBRO118, VINDBRO121, VINDBRO125, VINDBRO128, VINDBRO131, VINDBRO133, VINDBRO134, VINDBRO141, VINDBRO143, VINDBRO154, VINDBRO156, VINDBRO157, VINDBRO160, VINDBRO163, VINDBRO180, VINDBRO181, VINDBRO183, VINDBRO190, VINDBRO194, VINDBRO195, VINDBRO196, VINDBRO199, VINDBRO201, VINDBRO211, VINDBRO214, VINDBRO217, VINDBRO225, VINDBRO226, VINDBRO228, VINDBRO231, VINDBRO238, VINDBRO243, VINDBRO256, VINDBRO258, VINDBRO261, VINDBRO262, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO274, VINDBRO276, VINDBRO283, VINDBRO293, VINDBRO295, VINDBRO297, VINDBRO310, VINDBRO311, VINDBRO313, VINDBRO316, VINDBRO319, VINDBRO326, VINDBRO339 og VINDBRO342.

9.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne høringsvar omhandlende de socioøkonomiske påvirkninger som følge af opstilling af vindmøller.

- a) Bekymringer for vindmøllernes påvirkning af lokalsamfundet ift. arbejdspladser, erhverv, bosætning, turisme og cykelturisme i området.
- b) Bekymringer for vindmøllernes påvirkning af campingpladser, lystbådehavn, havne miljø, badestrand, sommerhusområder, rideskole samt rekreative stier, herunder Margueritruuten, Øhavsstien og stier omkring Gudme sø.

9.3 Vurdering

Ad. a) Der er ingen dokumenterede tilfælde af, at landsbyer nær vindmøller affolkes, eller at vindmøller har været årsag til nedgang i foreningsliv eller manglende tilflytning.

Miljøvurderingen forholder sig til projektets betydning for landskabsoplevelsen og den friluftsmæssige og rekreative anvendelse af området, herunder den visuelle påvirkning fra projektet i form af visualiseringer. Det ligger imidlertid uden for rammerne af både miljøvurderingsloven (LBK nr. 973 af 25. juni 2020) og VVM-direktivet (Direktiv 2011/92/EU med ændringer af direktiv 2014/52/EU) at belyse et projekts eventuelle økonomiske eller konkurrencemæssige ulemper i et område herunder i forhold til turismeerhvervet.

Der er redegjort for socioøkonomiske forhold i miljøkonsekvensrapporten. Heraf fremgår, at selvom vindmølleprojektet kommer til at påvirke det omkringliggende landskab, vurderes det ikke at have væsentlige negative socioøkonomiske effekter på eksempelvis turisme, fritidsinteresser, råstofindvinding, land- og skovbrug eller jagt og fiskeri.

Vedrørende værditab på beboelsesejendomme, se punkt. 11 Ejendomsret.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Ad. b) Vindmøllernes påvirkning af friluftsliv og rekreative anlæg er vurderet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 Friluftsliv, herunder turistcentret Lundeborg, sommerhusområder, campingpladser, lystbådehavne, golfbaner, hestecenter og rekreative stier. Heraf fremgår, at vindmølleprojektet ikke vurderes at medføre væsentlige konflikter i forhold til de rekreative interesser i det omkringliggende landskab. Mølleanlægget vil ikke begrænse adgang til eller mulighed for at benytte de rekreative anlæg.

9.3 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

10 Planlægning

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende kommuneplanen, lokalplan, høringsfrist, mangelfuld høring, proces og baggrund, andre kommuners nej til vindmøller, reference til andre vindmøller, kystnærhedszonen, kommunens klimapolitik, national lovgivning, Visit Svendborg og "Cittaslow", fejl i miljøkonsekvensrapporten, fejl i præsentationsmaterialet og verdensmål.

10.1 Indkomne hørings svar

Følgende 78 hørings svar omhandler planlægningsforhold i forbindelse med opstilling af vindmøller ved Broholm:

VINDBRO002, VINDBRO005, VINDBRO010, VINDBRO023, VINDBRO039, VINDBRO041, VINDBRO043, VINDBRO045, VINDBRO049, VINDBRO063, VINDBRO068, VINDBRO082, VINDBRO083, VINDBRO084, VINDBRO085, VINDBRO090, VINDBRO091, VINDBRO095, VINDBRO097, VINDBRO102, VINDBRO105, VINDBRO106, VINDBRO107, VINDBRO109, VINDBRO114, VINDBRO120, VINDBRO134, VINDBRO137, VINDBRO148, VINDBRO149, VINDBRO154, VINDBRO155, VINDBRO157, VINDBRO165, VINDBRO171, VINDBRO180, VINDBRO184, VINDBRO188, VINDBRO190, VINDBRO192, VINDBRO198, VINDBRO200, VINDBRO201, VINDBRO202, VINDBRO204, VINDBRO210, VINDBRO216, VINDBRO220, VINDBRO222, VINDBRO224, VINDBRO228, VINDBRO229, VINDBRO231, VINDBRO232, VINDBRO237, VINDBRO241, VINDBRO244, VINDBRO251, VINDBRO252, VINDBRO264, VINDBRO265, VINDBRO267, VINDBRO268, VINDBRO269, VINDBRO272, VINDBRO274, VINDBRO275, VINDBRO279, VINDBRO297, VINDBRO306, VINDBRO309, VINDBRO311, VINDBRO312, VINDBRO313, VINDBRO320, VINDBRO321, VINDBRO334 og VINDBRO337.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

10.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende planlægning for vindmøller.

- a) Forhold omkring den offentlig høring ønskes belyst, herunder længden af høringsperioden og afgrænsningen af hvem der er blevet hørt.
- b) Forholdet til planloven, herunder kystnærhedszonen og kulturarvsarealer ønskes belyst.
- c) Projektets overensstemmelse med lokalplan nr. 86 for golf, wellness og hestecenter på Broholm Gods ønskes belyst.
- d) Forholdet til kommuneplanen, herunder kommunens klima- og energipolitik og manglende samlet planlægning for vedvarende energi i kommunen, at området ikke er udpeget til vindmøller, politisk prioritering af vindmølleprojekter i kommunen, "Cittaslow" og forholdet til Energiplan Fyn.
- e) Utilfredshed med den politiske proces, herunder at beslutninger om vindmøller primært træffes af udvalget for Teknik og Erhverv, samt om opsættende virkning ved påklage af afgørelse.
- f) Bemærkninger til visualiseringer, herunder ønske om ny visualisering fra 'Flagstadmarken' og spørgsmål til om visualiseringerne afspejler det nuværende projekt.
- g) Forholdet til vindmøllen ved Oure ønskes belyst, herunder denne vindmølles produktionsbidrag og aftale om nedtagning.

10.3 Vurdering

Ad. a) I forbindelse med udarbejdelse af kommuneplantillæg og miljøvurdering har der været gennemført en forudgående offentlig høring, hvor det har været muligt at komme med ideer og forslag til den kommende planlægning, samt miljøvurdering. Høringen har været afholdt i perioden fra den 11. april til den 12. maj 2019. I denne periode er der yderligere afholdt et borgermøde den 24. april 2019.

I henhold til Miljøvurderingslovens § 12 (LBK nr. 973 af 25. juni 2020) skal miljørapporten vurdere rimelige alternativer under hensyn til planens mål og geografiske anvendelsesområde. Kommunen har vurderet, at der ikke er indkommet rimelige alternativer til placering af vindmøllerne ved Broholm i forbindelse med projektets debatfase, hvorfor disse ikke er en del af den efterfølgende planlægning for projektet.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Forslag til Lokalplan nr. 658, forslag til tillæg nr. 27 til Kommuneplan 2017-2029 for Svendborg Kommune, den tilhørende miljøvurdering samt miljøkonsekvensvurdering og udkast til § 25-tilladelse (udkast til VVM-tilladelse) har været i offentlig høring i perioden 27. maj til og med 16. august 2020. Høring af planen er gennemført iht. reglerne herom i planloven (LBK 1157 af 1. juli 2020) og miljøvurderingsloven (LBK nr. 973 af 25. juni 2020).

Der stilles i planloven (LBK 1157 af 1. juli 2020) krav om, at der ved fastsættelsen af høringsfristen sikres en passende frist, samt rimelig tid til at informere offentligheden og til, at offentligheden kan forberede sig på at opnå reel deltagelse i processen. På baggrund af disse regler er høringsperioden fastsat til at forløbe fra onsdag i uge 22 til og med søndag i uge 32. Høringsperioden har således omfattet mere end 10 uger, idet denne har omfattet sommerferien, i juli måned, hvilket er i overensstemmelse med god forvaltningsskik.

Kommunen har samtidig med offentliggørelsen af forslag til planlægningen for projektet, givet skriftlig underretning herom iht. planlovens § 26 (LBK 1157 af 1. juli 2020). Der er således foretaget skriftlig underretning af ejerne, lejere og brugere af de ejendomme, der er omfattet af planforslagene, samt ejerne, lejere og brugere af ejendomme uden for forslagernes gyldighedsområde, som vurderes at blive påvirket af projektet, dvs. naboer som bliver påvirket med skyggekast i mere end 5-10+ timer om året, samt naboer som i miljøkonsekvensrapporten vurderes at blive påvirket visuelt eller med støj. Dertil er foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold samt de klageberettigede landsdækkende foreninger og organisationer som over for kommunalbestyrelsen har fremsat skriftlig anmodning om at blive underrettet om forslag til lokalplaner ligeledes skriftligt orienteret om høring af planforslagene.

Der er ikke indkommet bemærkninger eller veto fra staten ifm. høringsperioden, hvilket er udtryk for at projektet ikke strider mod nationale interesser for placering af vindmøller.

Den 25. juni 2020 blev der afholdt borgermøde om projektet, hvor forslag til kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering blev præsenteret. Grundet situationen i Danmark, og det daværende generelle forsamlingsforbud på 50 personer, var tilmelding til borgermødet nødvendig for at undgå spredning af COVID19-smitte.

Efter den offentlige høring, skal kommunen træffe afgørelse om vedtagelse af planerne og om det ønskede projekt skal imødekommes iht. reglerne herom i miljøvurderingsloven (LBK nr. 973 af 25. juni 2020). Kommunens afgørelse af om planlægningen skal endeligt vedtages, sker på baggrund af miljørapporten, samt udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden. Kommunens afgørelse af om projektet skal imødekommes, sker på baggrund af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger og resultatet af de høringer, der er foretaget.

VINDMØLLER VED BROHOLM

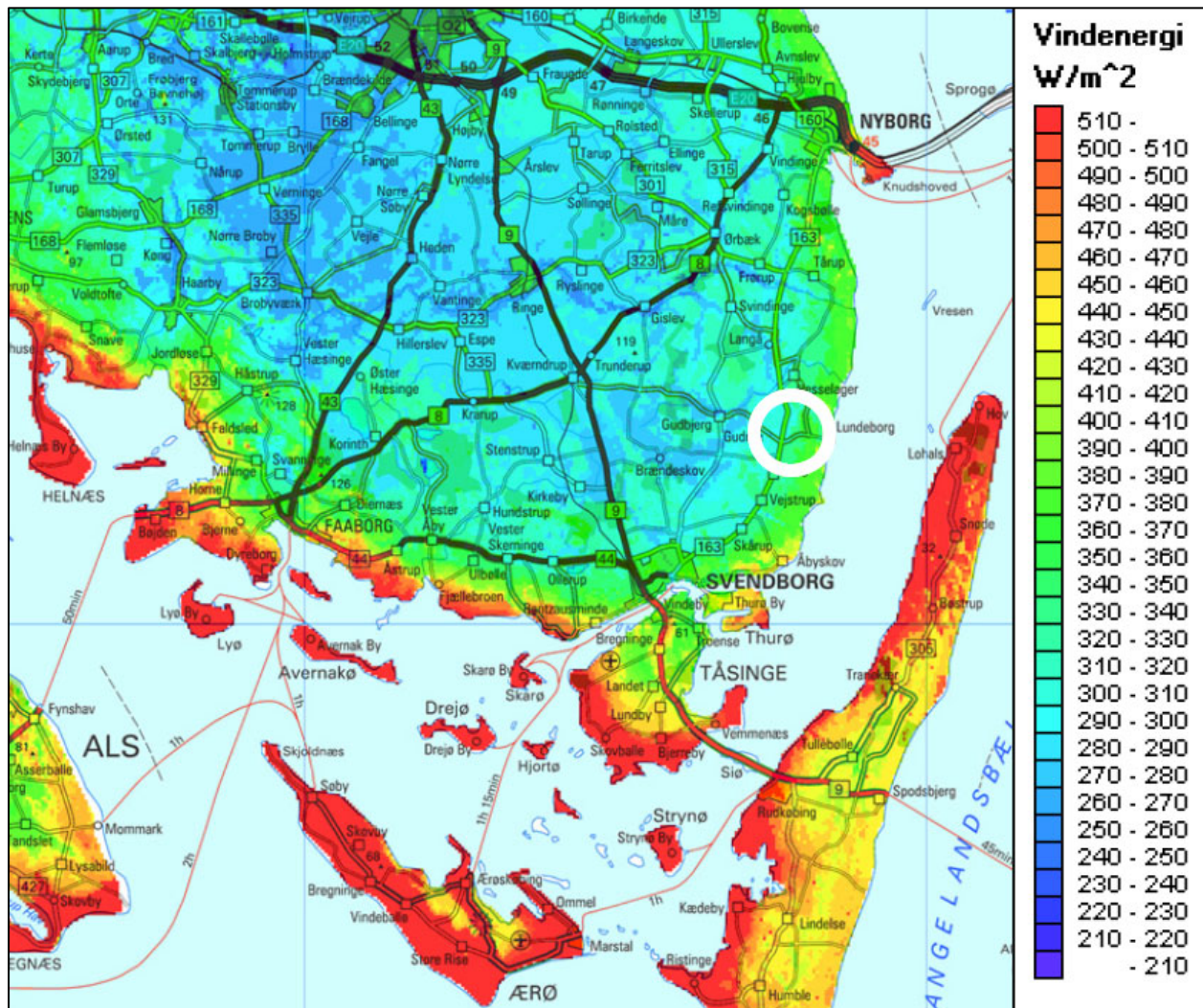
Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Ad. b) Kystnærhedszonen dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet, dog ikke arealer i byzone. Kystnærhedszonen er en planlægningszone, hvor kommunalbestyrelsen kan planlægge for bebyggelse og anlæg efter planlovens regler. Kystnærhedszonen skal om udgangspunkt friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed jf. Planlovens § 5a (LBK 1157 af 1. juli 2020). For planlægning i kystnærhedszonen gælder, at der kun må planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse for kystnær lokalisering jf. Planlovens § 5b (LBK 1157 af 1. juli 2020).

De tre nye møller placeres inden for kystnærhedszonen. Planlægning inden for kystnærhedszonen kræver, at hensynet til landskabet inddrages, og at der er en særlig begrundelse for planlægningen. Der er gode vindressourcer i området set i forhold til områder længere inde i landet, hvilket er en funktionel begrundelse. Nedenfor ses vindressourcekort fra figur 2.1 og 2.2 i miljøkonsekvensrapporten.

VINDMØLLER VED BROHOLM

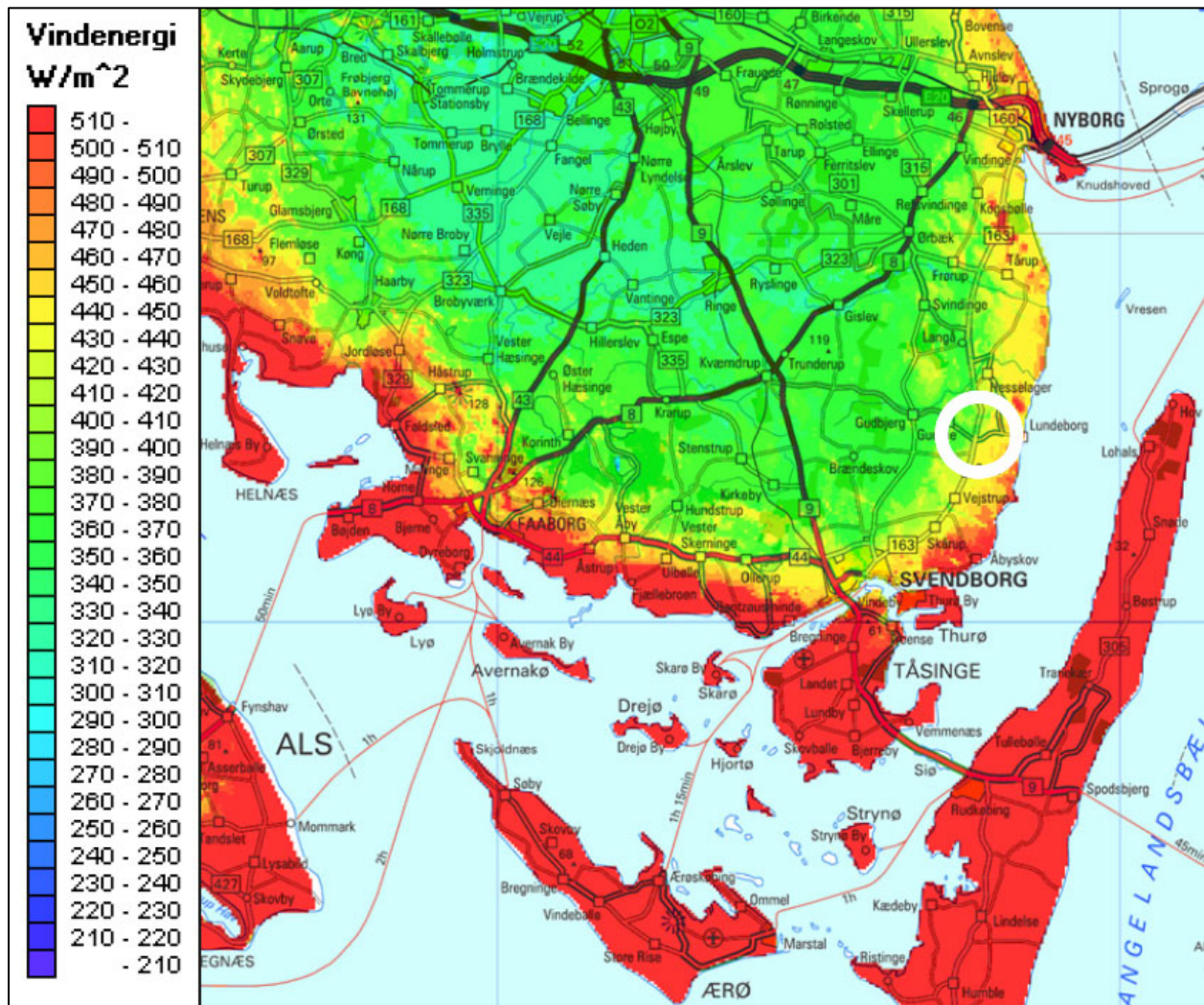
Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Figur 2.1. Vindressourcekort i 70 meters højde angivet i W/m^2 .

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Figur 2.2. Vindressourcekort i 100 meters højde angivet i W/m².

Hertil er området relativt tyndt befolket med god afstand til byområder, og området ligger tæt ved Landevejen, som udgør én af de overordnede gennemfartsveje i Svendborg Kommune, hvilket er en planlægningsmæssig begrundelse. Svendborg Kommune har vurderet, at de nye møller kan placeres inden for kystnærhedszonen, da de placeres relativt langt fra kysten samtidig med, at vindmøllerne mange steder vil være skærmet af beplantning og skovarealer, hvorved de landskabelige hensyn varetages. Det vurderes, at vindmøllernes samlede påvirkning af kystlandskabet ikke vil være væsentlig.

Svendborg Kommune vurderer ikke, at placeringen af vindmøllerne er i strid med Planlovens §11a, stk. 1 nr 15 (LBK 1157 af 1. juli 2020), omkring sikring af kulturhistoriske

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af høringsvar

bevaringsværdier, herunder beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier i kommuneplanen. Vurderingen af vindmøllernes påvirkning af kulturmiljøer er fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Heraf fremgår at de bærende bevaringsværdier i de udpegede kulturmiljøer vil ikke blive berørt, idet der kun vil være en visuel påvirkning. Denne påvirkning vurderes at være ikke væsentlig, moderat eller underordnet for oplevelsen af herregårdslandskabet og de omkringværende kulturmiljøer.

Ad. c) En lokalplans bestemmelser er kun gældende inden for området af den pågældende lokalplan. En lokalplan kan således ikke regulere forhold uden for lokalplanområdet.

Lokalplan nr. 86 for golf, wellness, og hestecenter på Broholm Gods omfatter hele eller dele af matriklerne 6a, 15a, 22a, 22h, 23b, 26b, 27b og 47 Gudme By, Gudme, 15c, 27b og 45c Albjerg By, Oure samt 1a, 1c, 1n og 2d Broholm Hgd, Gudme.

Forslag til lokalplan nr. 658 for Vindmøller øst for Broholm omfatter en del af matriklerne. 1a Albjerg By, Oure og 1d Broholm Hgd. Gudme, beliggende øst for Broholm Gods.

Hovedbygningen på Broholm Gods er bl.a. indrettet med restaurant, selskabslokaler, konferencefaciliteter og værelser til overnatning samt museum mv. Vindmøllerne vurderes ikke at have betydning for den fortsatte drift af disse faciliteter jf.

Miljøkonsekvensrapportens side 93

Hestecenteret, der ligger nord for hovedbygningen, omfatter bl.a. to ridehuse og tre udendørs dressurbaner. Dressurbanerne ligger vest for det store ridehus, og udsynet til vindmøllerne vil i nogen grad være afskærmet af ridehuset og beplantning i området. På grund af afstanden, og da møllerne ikke medfører en pludseligt opstået bevægelse, vurderes heste hurtigt at kunne vænne sig til møllerne, så de ikke bliver påvirket jf. Miljøkonsekvensrapportens side 93.

Lokalplanen for Broholm Gods giver mulighed for etablering af to golfbaner med henholdsvis 9 og 18 huller, hvoraf banen med 9 huller placeres syd for Broholm, og banen med 18 huller placeres på arealet nord for hestecenteret. Den nordligste af de planlagte vindmøller placeres ca. 220 meter fra den nærmeste del af banen med 18 huller, mens der vil være ca. 650 meter fra den sydligste mølle til den nærmeste del af banen med 9 huller.

Vindmøllerne vil være synlige fra størstedelen af området, hvor de vil kunne fremstå dominerende, og på grund af afstanden og placeringen i forhold til projektområdet vil der kunne forekomme skyggekast fra møllevingerne på forskellige tidspunkter i løbet af formiddagen i de enkelte dele af området. Der vil desuden være en vis støjmæssig påvirkning fra vindmøllerne ved især de nærmest beliggende dele af området mod nord, hvor banen med 18 huller er planlagt. Golfbaner betragtes sædvanligvis ikke som støjfølsom arealanvendelse, og opstillingen af vindmøllerne vurderes derfor ikke at være til hinder for en eventuel fremtidig etablering af de planlagte golfbaner eller i konflikt med de rekreative interesser i denne forbindelse jf. Miljøkonsekvensrapportens side 94.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Ad. d) Svendborg Kommune har i kommunens Klima- og Energipolitik fra 2019 fastsat et mål om, at kommunen som geografisk enhed, skal være 100% omstillet til vedvarende energi i 2040. Med Klima- og Energipolitikken viser Svendborg Kommune vejen og engagementet indenfor drift og udvikling af vores egen virksomhed samtidig med, at vi understøtter grøn omstilling for borgere og virksomheder.

Klima- og Energipolitikken bygger videre på Energiplan Fyns rammeplan, som kommunen tilsluttede sig i 2016. Energiplan Fyn blev i 2013 igangsat af 9 fynske kommuner, de store fynske energiselskaber, Centrovice, Udvikling Fyn og Syddansk Universitet et samarbejde om en fælles fynsk energiplanlægning med støtte fra Energistyrelsen. Samarbejdet omhandler, hvordan de kommende årtiers omstilling væk fra et samfund baseret på fossil energi og over til vedvarende energikilder frem mod år 2050, bedst kan gennemføres i en fynsk sammenhæng.

Der er udført en kortlægning af potentialet for opstilling af flere land- og kystmøller, der dog peger på et potentiale på omkring 248 MW yderligere, end de 226 MW vindkraft der aktuelt er opstillet på Fyn jf. Energiplan Fyn - Rammeplan. Energiplan Fyn har foretaget en kortlægning af vindmøllepotentialet i 9 ud af de 10 fynske kommuner. Der er fundet 38 områder, der hver kan indeholde 3 store vindmøller, og hvor de store vindmøller samtidig overholder lovgivning om afstand, støj og skyggekastning. Arealet ved Broholm Gods er et af de mulige områder til opstilling af store vindmøller.

I 2018 besluttede byrådet i Svendborg Kommune, at der ikke skal udpeges specifikke områder for store vindmøller eller for solenergianlæg i kommunen, men at der i stedet skal tages særskilt stilling til planlægningen fra sag til sag, som måtte komme. Dette for at sikre størst mulig udbredelse af VE-anlæg i kommunen.

Kommunen har tidligere arbejdet på en samlet plan for vedvarende energianlæg i kommunen. Tidligere ansøgninger om etablering af vedvarende energianlæg er derfor behandlet iht. den på daværende tidspunkt gældende politik på området. Tidligere ansøgninger om opsætning af vindmøller andre steder i kommunen, er ikke relevante i forhold til behandlingen af denne konkrete ansøgning om opstilling af vindmøller ved Broholm.

Cittaslow er et internationalt netværk af byer, som har det til fælles, at de gerne vil styrke rammerne om "det gode liv". Svendborg ønsker at sætte fokus på at give sig tid til nærvær og fordybelse, kvalitet og oplevelser og at nyde livet. Det er et ønske, som Klima- og Energipolitikken indsatsområder skal være med til at efterleve. Således vil vindmølleprojektet ved Broholm kunne bidrage til efterlevelsen af dette ønske.

Svendborg Kommune er ved at udarbejde en strategi for "Bæredygtighedsstrategi version 1.0 -2020" Heri uddybes kommunens fokus på FNs verdensmål, og hvordan vi ønsker at arbejde med dem. Med version 1.0 sætter vi fokus på 8 af de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Det er ikke fordi, de andre mål ikke er relevante for Svendborg Kommune. Det er

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

de. Vi har valgt at starte med nogle af målene. Vi har valgt dem, som er mest relevante i forhold til de temaer, som kommunens Planstrategi omhandler. Temaerne kan ses nedenfor.

Området øst for Broholm er ikke udlagt til vindmølleområde i Svendborg Kommuneplan 2017-2029, hvorfor der er udarbejdet forslag til tillæg nr. 2017.27 i forbindelse med lokalplan 658 for vindmøller øst for Broholm.

Kommuneplantillæg nr. 2017.27 udpeger et nyt rammeområde 10.00.T3.044 til vindmøller jf. planlovens § 11a stk. 1 nr. 5 (LBK 1157 af 1. juli 2020) med tilhørende retningslinjebestemmelser. Arealet er udpeget, ud fra en vurdering af afstandskrav til eksisterende beboelse samt en vurdering af landskabets robusthed. Retningslinjebestemmelserne fastsætter, at der kan opstilles vindmøller med en totalhøjde på 149,9 meter, som svare til de vindmøller der produceres i dag. Herudover sikre bestemmelserne at, eksisterende møller ikke nødvendigvis skal saneres, hvis sammenspillet med de nye møller ikke vil have en væsentlig visuel påvirkning.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

Ad. e) I Svendborg Kommune er det Byrådet der træffer afgørelse om sager omhandlende opstilling af vindmøller. I Byrådet sidder repræsentanter fra alle udvalg, herunder også udvalget for Miljø og Natur. Afgørelsen træffes på baggrund af anbefaling fra Teknik og Erhvervsudvalget, Miljø og Naturudvalget, samt Økonomiudvalget, som alle behandler sagen inden den fremsendes til politisk behandling i Byrådet. Ved sagsbehandling af sagen forelægges denne, herunder miljøkonsekvensvurderingen, en faglig gennemgang, som omhandler alle rapportens temaer, herunder også forholdet til natur og miljø.

En klage over vedtagelse af en lokalplan eller et kommuneplantillæg har normalt ikke opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at tilladelsen kan udnyttes, inden klagen er afgjort. En evt. udnyttelse af afgørelsen sker derfor på egen risiko og regning, og man kan i yderste fald blive nødt til at fjerne byggeri eller stoppe en aktivitet, hvis det viser sig ikke at være lovligt.

Afgørelse om tilladelse til projekter omfattende krav om miljøvurdering kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen. En klage har normalt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at det ansøgte projekt kan gennemføres, inden klagen er afgjort. Udnyttelsen sker dog for egen regning og risiko.

Udnyttes afgørelsen, indebærer dette ingen begrænsning i klagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal man afvente nævnets afgørelse før det anmeldte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.

Svendborg Kommune beklager travlhed og ferie i forbindelse med spørgsmål og ansøgninger om aktindsigt i sagen.

Ad. f) Visualiseringerne i miljøkonsekvensrapporten viser rækken med de tre planlagte vindmøller ved Broholm, med den af de to beskrevne mølletyper, som har den største rotordiameter. Denne mølletype har en navhøjde på 82 meter samt en rotordiameter på 136 meter, hvilket svarer til en totalhøjde på lige under 150 meter.

Visualiseringen fra fotopunkt 17 - Lundeborg, Flagstadmarken, vurderes at være tilstrækkelig, på trods af at den vindmøllevinge ikke er vist lodret. Det vurderes fortsat, at udsynet til de tre nye vindmøller sløres af beplantningen, men vil mindre dele af vingerne på to af møllerne vil være synlige hen over beplantningen.

Generelt er der ved visualiseringerne i miljøkonsekvensrapporten anvendt digitalkamera med et objektiv, der har en fast brændvidde på 28 mm. Dette objektiv er en vidvinkel, som gengiver landskabet i panoramaer, der viser vindmøllernes samspil med øvrige elementer i landskabet. Efterfølgende er der indsat udsnit af panoramaerne, hvor billederne er

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

forstørret, så de svarer til billeder optaget med et normalobjektiv med en brændvidde på 50 mm.

Ad. g) Forholdet til vindmøllen ved Oure ønskes belyst, herunder denne vindmølles produktionsbidrag og aftale om nedtagning.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapportens side 112, at der kun er én eksisterende mølle, som ligger indenfor -15 dB konsekvensområdet for støjpåvirkningen ved udendørs opholdsarealer. Det drejer sig om den mindre Vestas V25-mølle på 200 kW fra 1989 beliggende ved Skolerne i Oure jf. figur A. Møllen ligger tæt på skolens område med bl.a. beboelser til elever og lærere, og møllen vil ikke overholde gældende regler om samlet støj. Det betyder, at enten skal de nye møller køre med dæmpet kildestøj eller også skal møllen ved Oure nedtages for at projektet kan realiseres.

Oure vindmøllen er over 30 år gammel, hvorfor den har begrænset levetid. Det er en mindre vindmølle med begrænset produktion. Nedtagning af Oure vindmøllen er ikke en forudsætning for projektet, idet vindmøllerne alternativt kan køre med dæmpet kildestøj for at overholde gældende regler om støj. Oure vindmøllens kapacitet er derfor ikke trukket fra de kommende vindmøllers produktion. Svendborg Kommune vurderer på denne baggrund at de udarbejdede kapacitetsberegninger er tilstrækkelige.

10.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

11 Ejendomsret

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende ejendomsret, ejendomsværdi, ekspropriation, kompensation og erstatning.

11.1 Indkomne hørings svar

Følgende 17 hørings svar omhandler ejendomsret, ejendomsværdi, ekspropriation, kompensation og erstatning ifm. opstilling af vindmøller ved Broholm:

VINDBRO006, VINDBRO008, VINDBRO043, VINDBRO069, VINDBRO100, VINDBRO118, VINDBRO125, VINDBRO180, VINDBRO193, VINDBRO194, VINDBRO206, VINDBRO238, VINDBRO256, VINDBRO288, VINDBRO295, VINDBRO297 og VINDBRO320.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

11.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne hørings svar omhandlende ejendomsret, ejendoms værdi, ekspropriation, kompensation og erstatning ifm. opstilling af vindmøller ved Broholm.

- a) Frygt for værdiforringelse af ejendomme, samt faldende huspriser i området pga. vindmøllerne.
- b) Spørgsmål til hvordan der kompenseres for værdiforringelse af ejendomme i området, som vindmøllerne vil medføre?
- c) Orientering fra naboerne om eventuelt søgsmål mod kommunen, som følge af ejendoms værdiforringelser.

11.3 Vurdering

Ad. a) Energistyrelsen har 2016 udgivet "Analyse af vindmøllers påvirkning af priser på beboelsesejendomme". Undersøgelsen belyser sammenhængen mellem vindmøller og huspriser for 70.000 helårshuse, 18.000 sommerhuse og 3.500 vindmøller i perioden fra 2008 til 2015. Det er verdens største analyse af den art.

Analysen konkluderer bl.a. at:

- Nærhed til landvindmøller påvirker i store træk ejendomspriser for hhv. helårshuse og sommerhuse negativt. Dette stemmer overens med, hvad en række tidligere studier er kommet frem til.
- Landvindmøller har effekter på ejendomspriserne på helårshuse og sommerhuse i en afstand på helt op til 3 km.
- Jo flere landvindmøller inden for en radius af 3 km, jo større tab, samtidig med, at den første landvindmølle har den klart største effekt, alt andet lige.
- Jo tættere på helårshuse og sommerhuse landvindmøllerne samlet set er, jo større er tabet i ejendommens værdi.
- Ejendomspriserne på et helårshus påvirkes med 3-6 % hvis der opstilles 2 vindmøller 1.000 m fra huset, mens det påvirkes 6-10 %, hvis der opstilles 8 vindmøller.
- Den aftagende effekt af den sidst opstillede landvindmølle antyder, at det, alt andet lige, bedre kan betale sig at koncentrere opstillingen af landvindmøllerne end at sprede dem ud over landskabet.
- Undersøgelsen af 75 afgørelser foretaget af taksationsmyndighederne finder, at beliggenheden af nye vindmøller i forhold til afstand til ejendom, udsyn, højde og afledte effekter i form af skyggekast og støj i højere grad korrelerer med erstatningens størrelse end antallet af nye vindmøller, der opstilles i tillæg til dem, der findes allerede.

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

- Taksationsmyndighedernes afgørelser ligger gennemsnitligt højere, end hvad den statistiske model forudsiger. Dette kan i høj grad skyldes, at de sager, der når frem til taksationsmyndighederne, udgør en stikprøve, der er systematisk forskellige fra den samlede stikprøve, som modellerne bygger på.

På baggrund af analysen, må det forventes, at der kan forekomme værdiforringelser af helårshuse og sommerhuse inden for en afstand af op til 3 km fra vindmøllerne, herunder særligt ved de umiddelbare naboer til vindmølleprojektet.

Ad. b) Opstilling af vindmøllerne vil være omfattet af den gældende lov om fremme af vedvarende energi (LBK nr. 125 af 7. februar 2020), der blandt andet fastsætter regler for anmeldelse af krav om værditab på beboelsesejendomme.

1. juni 2020 blev VE-loven ændret med Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, ligningsloven og personskatteloven (LOV nr. 738 af 30. maj 2020). Energistyrelsen er myndighed. En væsentlig ændring er, at tidspunktet for taksationsmyndighedens vurdering af værditabet flyttes til efter det tidspunkt, hvor VE-anlægget er opstillet og har produceret sin første kWh. Ændringen skal både sikre sammenhæng mellem faktiske landskabsændringer nær beboelsesejendommen og eventuelle værditab, samt at værditabsvurderingen kun gennemføres, hvis VE-anlægget reelt opstilles.

Ad. c) Dette er taget til efterretning. Dertil skal det bemærkes, at al planlægning som udgangspunkt er erstatningsfri regulering. Forhold omkring værdiforringelse er således ikke reguleret i planloven, men alene via værditabsordningen, som beskrevet under pkt. b, eller via privatretligt søgsmål.

11.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.

12 Positive tilkendegivelser

I det følgende afsnit behandles de indkomne hørings svar omhandlende positiv høring.

12.1 Indkomne hørings svar

Minimum følgende 9 hørings svar omhandler positive tilkendegivelser ol. Ift. vindmøllerne ved Broholm:

VINDMØLLER VED BROHOLM

Bilag 2: Forvaltningernes vurdering og afledte konsekvenser af hørings svar

VINDBRO029, VINDBRO036, VINDBRO056, VINDBRO057, VINDBRO099, VINDBRO203, VINDBRO229, VINDBRO252, og VINDBRO267 m.fl.

12.2 Resumé af emne

Herunder fremgår et kort og overordnet resume af de indkomne positive tilkendegivelser omkring vindmøllerne.

- a) Vi hilser elektrificering af Danmarks energisystem velkommen. Derfor er vi også meget positive over for opstilling af vindmøller.
- b) Tilkendegivelser om at man bakker helhjertet op om etablering af vindmøller og al anden grøn energi.
- c) Tilkendegivelse om, at det er en god ide, at opsætte vindmøller på markerne, idet der er nogle flade marker uden speciel natur, samt at der er få naboer i området.
- d) Tak til Svendborg kommune for en god formidling af de udarbejdede dokumenter til sagsfremstillingen på kommunen hjemmeside.
- e) I oplysningsmaterialet er lavet en serie fotoregistreringer af møllernes visuelle virkning. Det er et flot arbejde og tak for det.
- f) Tak til Bo, Mette, Per og Bruno, fordi I havde mod til at deltage den 13. august. Vi værdsætter, at I prioriterede ydreområdet af jeres kommune ved at fremmøde.
- g) Det er positivt at projektet er sendt i Høring, således at almindelige mennesker der bor og har interesser i Nærzonen kan indsende indsigelser/protester.

12.3 Vurdering

Ad. a-g) De positive tilkendegivelser og tak, er taget til efterretning.

12.4 Afledte konsekvenser for planer, §25-tilladelsen (VVM-tilladelsen) mm.

Der er ingen afledte konsekvenser for planlægning mm.